

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
February 18, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, VASARIS - FEBRUARY 18, 1994

Nr. 34

Žinios iš Lietuvos - Elta

Sveikinimai Lietuvai Vasario 16-osios proga

Vilnius, vasario 17 d. (Elta) — Prezidento Algirdo Brazausko atstovas spaudai pranešė, kad sveikinimus su Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo diena Respublikos prezidentui atsiuntė popiežius Jonas Paulius II, Švedijos Karalius Carl Gustaf, Didžiosios Britanijos Karalienė Elzbieta II, Italijos prezidentas Oscar Luigi Scalfaro, Japonijos imperatorius Akihito, Rusijos Federacijos prezidentas Boris Jelcin, Kanados generalgubernatorius Ramon John Hnatyshyn, JAV prezidentas William J. Clinton, Prancūzijos prezidentas Francois Mitterand, Suomijos prezidentas Mauno Koi-visto, Vokietijos Federalinis prezidentas Richard von Weizsaecker, kai kurių valstybių vyriausybių bei tarptautinių organizacijų vadovai.

Vasario 16-osios minėjimas Minske

Lietuvos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas trečiadienį dalyvavo Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga surengtame priėmime Minske bei Lietuvos ambasados Baltarusijoje atidarymo iškilimėse.

Į priėmimą atvyko Baltarusijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Mečeslav Grib, kiti Baltarusijos pareigūnai, Minsko akredituoti diplomatiniai misijų vadovai.

M. Grib, pasveikinęs lietuvių tautą su valstybine švente, užtikrino, kad Baltarusijos vadovybė yra pasirengusi plėsti dvipusius santykius visose srityse, kad šie santykiai turi būti grindžiami abipusiškos naudos ir savitarpio supratimo principais.

Po priėmimo įvyko Č. Juršėno ir M. Grib neoficialus susitikimas. Sutarta, kad būtina aktyvinti specialų dvišalių grupių darbą, greičiau spręsti ginčytinus klausimus. Tai atvertų kelią tarpvalstybinės sutarties pasirašymui.

Susitiko Lietuvos ir Britanijos užsienio ministrai

„Lietuvos užsienio reikalų ministro Povilo Gylio ir Jungtinės Karalystės valstybės sekretoriaus užsienio reikalams Douglas Hurd pokalbyje buvo išreikštas pasitenkinimas didėjančiu Jungtinės karalystės aktyvumu Lietuvoje bei jos indėliu i Lietuvos reformų procesą“, pranešė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Informacijos ir spaudos skyrius.

Vasario 16-ąją Latvijos kurorte Jūrmaloje įvyko Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės bei trijų Baltijos valstybių užsienio reikalų žinybų vadovų dvišaliai susitikimai bei bendras ketursalis susitikimas.

Jūrmaloje buvo aptarti Lietuvos santykiai su Rusija, stiprėjantis Baltijos valstybių bendradarbiavimas, Lietuvos-Baltarusijos sienos klausimai, sutarties su Lenkija pasirašymo galimybės, reformų eiga Lietuvoje, Lietuvos dalyvavimas „Partnerystės vanden taikos“ programoje.

Ministras Douglas Hurd pažėdė, jog artimiausiu metu Jungtinė Karalystė suteiks paramą besikuriančiam Baltijos taikos batalionui.

Nepriklausomos radijo/televizijos stotys bijo, kad gali tėti užsidaryti

„Komercinių radijo/televizijos (RTV) stočių ekonominė padėtis — kritiška, teisiniu požiūriu — antikonstitucinė: jos sprendžia ne didesnio ar mažesnio pelno, o išlikimo klausimus“, žurnalistų sąjungoje surengtoje spaudos konferencijoje pareiškė Lietuvos Radijo ir Televizijos Asociacijos prezidentas Gintautas Babravičius. Praėjusių metų vasarą įkurta asociacija šiuo metu jungia aštuonias nepriklausomas RTV stotis. Artimiausiu metu jos narių skaičius turėtų padidėti iki 40. Iš viso Lietuvoje įregistruota apie 120 RTV kompanijų, tačiau ne visos realiai veikia.

Žurnalistams buvo išdalintas pareiškimo Lietuvos prezidentui, Seimo pirmininkui ir ministrui pirmininkui tekstas. Komentuodamas šį dokumentą, asociacijos prezidentas pasakė, kad nepriklausomų stočių plėtotę riboja įstatymai, mechanškai keltami įkainiai už ryšių įrengimų nuomą, licencijavimo tvarka ir kitos priežastys.

Pareiškimo inspiravo ir rezultatų nedavęs susirašinėjimas su Valstybine kainų ir konkurencijos tarnyba. Asociacija kreipėsi į tarnybą dėl to, kad iš valstybės biudžeto išlaikoma valstybinė RTV piktnaudžiauja, nustačiusi dirbtinai mažas reklamos įkainius, tuo išstumdama iš rinkos tuos, kuriems reklama yra vienintelis finansavimo šaltinis.

Spaudos konferencijoje buvo pranešta apie bendrą protesto akciją. Vasario 10 d. 8 val. vakaro komercinės RTV stotys penkioms minutėms nutraukia įprastą programą ir transliuoja vienodą tekstą, išspėjant apie iškilusį pavojų. Televizijos TELE-3 ikūrėja ir vadovė Liucija Baškauskaitė pasakė, kad skandalinga yra tai, jog nuo 87% iki 90% rėmėjų skiriamų lėšų tenka ne programų kūrimams, o ryšininkams už valstybei priklausantių įrengimų nuomą.

Lietuvoje daugiausia privatizuota valstybinio turto

„Lietuvoje valstybinio turto privatizuota santykinai daugiau, negu bet kurioje kitoje buvusios Sovietų Sąjungos ar Rytų bloko šalyje, bet privati- zavimo problemų dėl to nesumažėjo“, pasakė Robert Stone, PHARE programos koordinato- rius Lietuvoje, „Lietuvos“ viešbučio salėje pristatydamas keturis naujus privatizavimo projektus, parengtus pagal Europos Sąjungos pagalbos Lietuvai PHARE programą.

Pasak spaudos konferencijoje taip pat dalyvavusio PHARE programos Baltijos šalis koor- dinatoriaus Andrew Baldwin, šie keturi projektai prisidės prie

Ispanas Juan Antonio Samaranch, Tarptautinio Olimpino Komiteto pirmininkas, vasario 16 d. lankėsi Sarajevo mieste. Atėjęs į 1984 m. Sarajevo žiemos olimpiados Olimpini stadioną, rado, kad jis dabar naudojamas Jungtinių Tautų pajėgų tankams laikyti.

Lietuvos ir Lenkijos pozicijos dėl sutarties artėja

Vilnius, vasario 3 d. — Norėdamas paskatinti sutarties su Lenkija derybų procesą, prezidentas Algirdas Brazauskas vasario 2 d. priėmė Lenkijos prezidento atstovą, kanceliarijos valstybės sekretorių Andrzej Zakrzewski, Lenkijos užsienio reikalų viceministrą Iwo Byczewski, Lenkijos Užsienio ministerijos Europos departamentą pareigūną Stefan Meller ir Lenkijos ambasadorių Lietuvai Jan Widacki. Susitikime dalyvavo ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys ir jo pavaduotojas Vladislavas Domarkas.

Lietuvos ir Lenkijos draugystės ir bendradarbiavimo sutarties derybose jau vyko keturių sesijų ir pokalbių tęsiasi. A. Zakrzewski po daugiau pusvalandžio trukusio susitikimo išreiškė viltį, jog sutartis gali būti pasirašyta artimiausiu metu.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, Lenkijos valstybės sekretorius atsisakė komentuoti galimus kompromisinius sutarties straipsnius ir pasiūlė šiuo klausimu kreiptis į „brolius lietuvius“. A. Zakrzewski žo-

14 projektų, pradėtų įgyvendinti praėjusių metų gegužės mėnesį. Visų 18 projektų biudžetas siekia daugiau kaip 6.5 milijonus litų.

Dėl mokesčių gali padaugėti bedarbių

„Lietuvoje įsigaliojus pridėtinės vertės mokesčio įstatymui, neišvengiamai padidės nedarbas“, pasakė Vilniaus darbo biržos direktorius Jonas Jagminas. Dėl pridėtinės vertės mokesčio pakilus energetikos žaliavų kainoms, imonių produkcija gali pabrangti net iki 20%, ir jos paklausa sumažės. Bankrutuoti dauguma nemom- kių Vilniaus imonių ir paslėptas nedarbas virstų atviru. Be- darbių padaugėtų iki 15,000, o metų pabaigoje — iki 20,000-25,000. Vilniuje 1994 m. pra- džioje buvo įregistruota daugiau kaip 8,600 nedirbančių žmonių.

džiais tarient, lenkų pusė sufor- mulavo keturių punktų dekla- raciją, kurią parengė naujasis užsienio reikalų ministras.

Pasiteiravus, ar pokalbyje įvyko lūžis, Lenkijos presiden- to atstovas atsakė neigiamai ir pridūrė, jog „yra bendrų minčių kuo greičiau teisiškai ir poli- tiškai sureguliuoti dvišalius santykius“.

Lenkijos delegacijos vadovą papildęs užsienio reikalų mi- nistro pavaduotojas Iwo By- czewski minėjo, kad pasikeitus užsienio reikalų ministrui, šalies užsienio politikos tęstinu- mas santykiuose ir su Lietuva, ir su kitomis valstybėmis išliko.

Kalbėdamas apie Lietuvos ir Lenkijos istoriją, Lenkijos pre- zidento atstovas žurnalistams sakė, kad kai kurių sudėtingų istorinių faktų išvengti nei- manoma. Priminę dažnai kar- tojamus Lenkijos prezidento žo- džius „tegel praeitis netemdo ateities“, jis pranešė, kad Len-

Svarstoma alternatyvinė karinė tarnyba

Vilnius, vasario 2 d. — Nefor- maliame posėdyje, įvykusiame sausio 31 d., kuriame dalyvavo krašto apsaugos ministras Lin- nas Linkevičius ir kariuomenės vadas Jonas Andriškevičius, su Seimo Nacionalinio Saugumo komiteto nariais buvo aptarta alternatyvi karinė tarnyba ir kariuomenėje prasidėjusi reor- ganizacija.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, Seimo Nacionalinio saugumo komiteto nario Arvydo Ivaš- kevičiaus disponuojamose skaičiuose teigiama, kad kas- met į būtinąją karinę tarnybą turi būti pašaukta 19,000 Lietuvos jaunuolių. Iš šio skaičiaus 4,500 pripažįstami tinkamais. Iš 19 pašauktų atei- na 11, o iš 19,000 vienas tūk- stantis paleidžiamas, kadangi trūksta aprūpinimo.

Ką veiks alternatyvi karinė tarnyba?

Siekiant įteisinti alternatyvią karinę tarnybą, vyriausybė turi

kijos derybų su Lietuva delega- cijoje yra trys istorikai.

Lietuvos užsienio reikalų mi- nistras Povilas Gylys, kome- tuodamas susitikimo rezultatus, žurnalistams pranešė, kad buvo kalbėta apie Lenkijos ir Lie- tuvos santykius ir rengiamą sutartį. „Pateikti daugiau infor- macijos šiuo metu nesu iparei- gotas“, pasakė ministras. Jo žodžiais tarient, Lietuvos pusė šio susitikimo nelaiko derybo- mis — tik nuomonių pasikeiti- mu.

„Pokalbis buvo naudingas, jaučiamas tam tikras pozicijų artėjimas. Apie rezultata- šnektis dar anksti. Manome, kad ateityje sutartis bus pasirašyta“, kalbėjo ministras Gylys. Paprašytas patikslinti datą, jis atsakė, jog sunku at- sakyti. Tai priklausys nuo de- rybų proceso eismės, kuri, kaip viliamasi, bus sėkminga.

Į klausimą, ar Lenkijos pusė yra pasirošiusi kompromisams, užsienio reikalų ministras so- sakė: „Manau, kad abi pusės yra suinteresuotos sutartimi“.

Svarstoma alternatyvinė karinė tarnyba

priimti atitinkamus nutarimus, kuriais būtų reglamentuojama, koks yra jaunuolių, galinčių atlikti alternatyvią karinę tar- nybą, poreikis, kokius jiems ga- lima pasiūlyti darbus. Seimo na- riai nusiteikę paremti krašto apsaugos ministrą, vyriausybės posėdyje pateikiant minėtus dokumentus.

Seimo Nacionalinio saugumo komiteto nariai diskusijose kalbėjo, kad reikia apgalvoti visas aplinkybes, kad nebūtų perimtos blogosios sovietų ka- riuomenės tradicijos. Kaip ga- limą alternatyviosios tarnybos pavyzdį K. Gaška minėjo Norve- gijos patirtį, kai jaunuolis tar- nybą atlieka labdaros tikslais rinkdamas knygas Lietuvai.

Reikia bausti už nestatutinius santykius

Pokalbyje apie nestatutinius santykius Lietuvos kariuome- nėje ir ministras, ir Seimo nariai priėjo vieningos nuom- nės, jog pažeidėjus reikia bausti,

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Rusai reikalauja rolės taikos derybose

Maskva, vasario 15 d. (NYT) — Pirmą kartą viešai pasirodęs po maždaug savaitės, Rusijos prezidentas Boris Jelcinas antradienį įspėjo, kad Rusija neieškos nesiskaityti su jos pažiū- romis derybose dėl taikos spren- dimo Bosnijoje. „Kai kas bando spręsti Bosnijos klausimą be Rusijos dalyvavimo“, pasakė Jelcinas, pirmą kartą kalbė- damas po NATO duoto ultima- tumo dėl ginklų atitraukimo nuo Sarajevo. „Mes to nelei- simė“, jis pasakė.

Boris Jelcinas vėl pakartojo Rusijos siūlymą taikiai derėtis su serbais, kurie jau nuo seno yra Rusijos sąjungininkai. „Ru- sija aktyviai dalyvaus derybose, kad karą Jugoslavijoje galima būtų taikiu būdu priversti prie pabaigos“, jis pasakė.

Jelcinas turi sunkią slogą

Pasirodymas su Maskvoje besilankančiu Didžiosios Bri- tanijos ministru pirmininku John Major, prez. Boris Jelcinas linksmai šnekučiavosi, „išme- damas“ šventišką šampano stiklą. Bet, anot „New York Times“ korespondento Steven Erlanger, atrodo išbalęs nuo „sunkios slogos“, kaip buvo pranešta spaudai. Tad įprastinis pasivaikščiavimas po Kremlių su besilankančiu šalies vadu buvo atšauktas.

Daugiau klausimų apie Jelci- no sveikatą kilo, išgirdus žinią, kad ilgai laukiamas jo pirmas pranešimas apie šalies būklę buvo atidėtas. Ši kalba, kurią buvo numatyta, kad jis pasakys kartu susirinkusiems abiem naujojo parlamento rūmams vasario 18 d., buvo atidėta iki vasario 24 dienos, nes presi- dentas dar nebuvo visiškai atsigavęs, pranešė jo pavaduo- tojas Sergej Filatov. „Pre- zidentas dar jaučiasi nesvei- kas“, jis pasakė.

Prezidento Jelcino atstovas Anatoly Krasikov pasakė: „Net televizijoje galima matyti: Jelcinas dar neatrodo sveikas“. Bet korespondentas S. Erlanger pastebėjo, kad Jelcinas buvo mažai rodomas televizijoje ir nebuvo rodomas iš arti.

Boris Jelcino atstovo Viačeslav Kostikov pasisakymuose antra- dienį atsispindėjo valdžios

jautrumas spekuliacijoms apie Jelcino sveikatą. Kostikov pasakė, jog tie, kurie kelia klausimus dėl Jelcino sveikatos, yra nepatriotiški.

Klausimai apie Jelcino priei- namumą iškilo praėjusią savi- tę, kai JAV prezidentui Bill Clinton truko dvi dienas prisis- kambinti Jelcinui. Amerikiečiai sakė, kad tai būtų dėl techni- kų, dienotvarkės suderinimo problemų. Rusai sakė ne — prezidentas Jelcinas 90 minučių laukė prie telefono savo dačoje, ir jis nesuskambėjo.

Rusijos pozicija neaiški

Rusijos pozicija dėl NATO ultimatumo, kuri pradžioje buvo išreikšta kaip griežtas pasiprie- šinimas bet kokiems puolimams iš oro, iš tiesų nebuvo vienodai išsakyta. Nors Rusija buvo išpėjusi NATO prieš oro puoli- mus, Rusijos atstovai yra pa- sakę, kad Rusija nesipriešintų puolimams, kaip paskutinio pa- sirinkimo, ir jei jų tikslas nėra bausti serbus, bet apginti Jung- tinių Tautų dalinius.

Tuo pačiu metu, tačiau, Rusi- jos užsienio ministras Andrej Kozjrev, kuris iš pradžių įspė- jo, kad puolimai iš oro „mestų tamų šėšėlių“ ant santykių su Vakarais, dabar jau sako, kad net ir Sarajevo mieste esančių civilių apsaugojimas gali būti suprastas kaip JT dalinių ap- saugojimas.

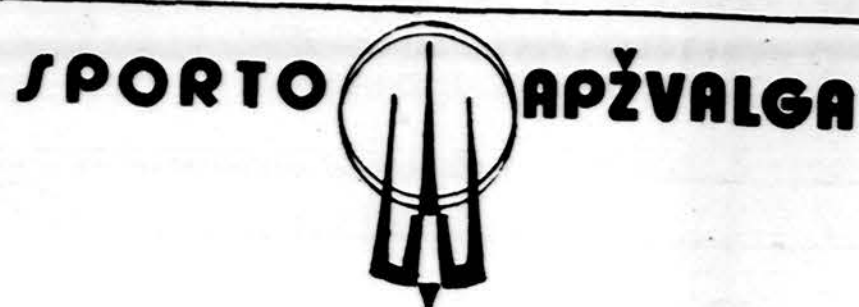
Rusijos gynybos ministras Pa- vel Gračev tačiau kalba kitaip: jis priešinas puolimams, nes jie nieko nepasiektų ir NATO ul- timatumas pasirodysiąs bergž- dzias.

Prezidento Jelcino atstovas Viačeslav Kostikov išreiškė Ru- sijos susierzinimą, kad kuriant ultimatumą nebuvo tariamasi su Rusija, rįsdamas oro puoli- mus su JAV „Partnerystės var- dan taikos“ iniciatyva: „Serbų pozicijų bombardavimas NATO lėktuvais tiek pasaulio, tiek ir Rusijos akyse būtų rįsdamas su JAV ir jos neseniai įvesta 'Part- neryste varden taikos', kuri ne- buvo pilnai nei išaiškinta, nei suprasta“, pasakė Kostikov. „Aš manau, kad tai (oro puolimai) gali padaryti žalos šiai diplo- matinei iniciatyvai“, jis sakė.

„Ši operacija (puolimų iš oro) gali būti suprasta kaip ameri- kiečių iniciatyvos negera pradžia“, pasakė V. Kostikov. Britanijos ministras piri- mininkas John Major, pirmas NATO ir Jungtinių Tautų Sau- gumo Tarybos narys, pasimatęs su Jelcinu po ultimatumo, at- rodė isitikinę, kad neprireiks vykdyti oro puolimų. „Sunkieji ginklai vis daugiau atsiranda (Jungtinių Tautų) kontrolėje“, pasakė Britanijos ministras pi- rininkas. „Viliamės, kad tai tęsis ir per ateinančias kelias dienas. Matome tikrą galimybę taikai prasidėti Sarajevo mieste. Ją matėme per praėjusias kelias dienas, tad turime ir toliau pa- rizikuoti“, pareiškė Britanijos ministras pirmininkas John Major.

KALENDORIUS

Vasario 18 d.: Simeonas, Ber- nadeta, Lengvenis, Gendė.
Vasario 19 d.: Konradas, Belina, Šarūnas, Nida. Lietu- voje baudžiava panaikinta 1861 metais.

Redaktorė Irena Regienė

44-SIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

44-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto žaidynės 1994 m. gegužės 27-30 d. vyks Detroito, Mich. Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFASS-gos Centro valdybos pavedimu žaidynės vyks Detroito LSK „Kovas“.

Žaidynių programa – 1994 m. ŠALFASS-gos krepšinio, tinklinio, ledo ritulio, kėglavimo, lauko teniso ir stalo teniso pirmenybės.

Krepšinio pirmenybės numatomos praversti šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, jaunių A (1975 m. gimimo ir jaunesnių) ir moterų.

Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos Krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandos turinčių klubų antrosios komandos.

Tinklinio pirmenybės bus vykdomos tik vyrų ir moterų klasėse (amžius neribotas).

Ledo ritulio pirmenybės bus vykdomos tik vyrų klasėje (amžius neribotas).

Kėglavimo (Bowling) pirmenybės numatomos mišrios komandinės ir vyrų bei moterų individualinės. Amžius neribotas.

Lauko tenise numatomos individualinės pirmenybės įvairaus amžiaus klasėse.

Stalo teniso pirmenybių programa bus nustatyta po preliminarinės registracijos.

Apytikris tvarkaraštis: Penktadienį, gegužės 27 d., numatomos tik vyrų A ir B

krepšinio varžybos. Visų kitų šakų pirmenybės planuojamos praversti šeštadienį ir sekmadienį, gegužės 28-29 d. Pirmadienį, gegužės 30 d., nenumatoma vykdyti jokių varžybų, nebent atsirastų ypatingas reikalas.

Preliminarinė dalyvių registracija visoms šakoms – iki 1994 m. balandžio 1 d., adresu: **Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511. Telef. (313)-642-7049.**

Po preliminarinės registracijos bus galutiniai nuspręsta, kurios sporto šakos bus žaidynėse vykdomos, nustatyta jų klasės, programos bei kitos detalės ir paskelbta galutinės dalyvių registracijos datos.

Dalyvavimas yra atviras visiems Š. Amerikos lietuvių sporto vienietams ir individams, atlikusiems 1994 m. ŠALFASS-gos metinę narių registraciją. Principiniai, dalyvių skaičius visose sporto šakose yra neapribotas.

Išsamesnės informacijos prašęsiems visiems ŠALFASS-gos klubams. ŠALFASS-gai nepriklauso vienetai bei individai dėl papildomų informacijų prašomi kreiptis į **Algį Rugienį**.

Nepriklausomi individai, suinteresuoti dalyvauti individualinio pobūdžio sporto šakose (lauko tenise, stalo tenise ir kėglavime), prašomi asmeniškai atlikti preliminarinę registraciją, nurodant savo amžių, sporto šaką bei pageidavimus.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

SLIDINĖTOJŲ DĖMESIUI!

Duodame papildomas informacijas dėl 1994 m. Š. Amerikos lietuvių slidinėjimo pirmenybių, kurios vasario 26 d., šeštadienį, vyks Blue Mountain Ski Resort, Collingwood, Ont., maždaug 80 mylių į šiaurę nuo Toronto.

Varžybų tvarkaraštis: didysis slalomas 10 val. ryto punktualiai! Slalomas – 1 val. p.p.

Registracija – nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto, Mountain View Room, Central Base Lodge. Ten pat bus ir laimėtojų pristatymas bei trumpas pobūvis – 4 val. p.p.

Rekomenduotinas motelis - Mermaid Motel, 1600 Mosley

St. (at 38-th), Wasaga Beach, Ont. Tel. 705-429-3643. Kaina 39 dol. Can. plus mokesčiai už kambarį su 2 dvigubomis lovomis. **Skubėkite užsisakyti!** Apie 20 min. važinėjimo iki varžybų vietos.

Dėl brangesnių motelių - skambinkite Blue Mountain Resorts Limited - 705-445-0231.

Dar neužsiregistravusieji varžybos, skubiai skambinkite Rimui Kuliavui, 416-766-2996. JAV-se gyvenantieji informaciją gauti gali ir pas Vytenį Čiurlionį, 216-481-1525.

ŠALFASS-gos slidinėjimo komitetas

Žemaitiai Vladas Vitkauskas ir Julius Gudavičius pasiryžę slidėmis iš Azijos per Beringo sąsiaurį pasiekti Alaskos krantus. Savo kelionę – žygi kokia dar niekas slidėmis nėra atlikęs, turėjo pradėti vasario 16 d. Žygi atlikti planavo per 2-3 savaites.

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ RAKETBOLO PIRMENYBĖS

1994 m. Š. A. Lietuvių Raketbolo (Racquetball) pirmenybės 1994 m. balandžio 16 d., šeštadienį vyks Severna Park Racquetball Club, 8514 Veterans Hwy., Millersville, MD 21108. Tel. 410-987-0980. Millersville yra Baltimorės pietinis priemiesis.

Pirmenybes vykdo Baltimorės lietuvių „Atletų“ klubas.

Programa: Vyrų (neriboto amžiaus) vienetas, moterų (neriboto amžiaus) vienetas, vyrų senjorų (50 m. ir vyresnių) vienetas ir dvejetas (neriboto amžiaus). Užsiregistravus didesniau dalyvių skaičiui, programa eventualiai gali būti praplėsta, įvedant papildomas klases, atsižvelgiant į prityrimą bei amžių.

Klasifikacija – pagal žaidėjo amžių varžybų dieną.

Varžybų pradžia 9:30 val.

Futbolas Čikagoje

„LITUANICA“ – „SCHWABEN“ 2:5

Penktose salės pirmenybių rungtynėse „Lituania-Liths“ komanda praėjusi sekmadienį, vasario 13 d., skaudžiai pralaimėjo prieš vokiečių „Schwabens“ rezultatu 2:5.

Savaitę anksčiau po „Liths“ – „Green-White“ rungtynių vietinė spauda komandų žaidimą pavadino „Excellent exhibition of indoor soccer“, kai

mūsiškiai laimėjo užtarnautai rezultatu 3:2. Praėjusi sekmadienį rungtynės prieš „Schwabens“ buvo didelė priešinąybė. Pirmąjį rungtynių trečdalį „Liths“ komanda dar kontroliavo žaidimą ir Gytio Kavaliausko bei Rolando Urbonavičiaus įvarčiais trečdalį baigė 2:1 mūsiškių naudai.

Antrojo trečdalio pradžioje rezultatai išlyginus, žaidimas iš pagrindų pasikeitė į savo rankas, beveik nebeduodami mūsiškiams ir pagalvoti apie kokias kombinacijas ir „bovimašį“ prie vartų. Jei kas ir turėjo kokią progą dar šauti į vartus, švį kuo greičiau paleido Dievui į langus...

Pavadinus tokį žaidimą „nėsėkme“ – nieko nepaaiškina. Po tokio rezultatyvaus 5:2 pralaimėjimo, „Lituania-Liths“ komanda iš karto iš trečios vietos atsidūrė šeštoje.

Dar liko žaisti ketverios rungtynės ir jau reikės pradėti dairytis, kad neatsidurtų devintoje.

– Kas ypatingo atsidūrus de-

ryto. Registracija – nuo 8:30 val. ryto.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės žaidėjams, atlikusiems 1994 m. metinę ŠALFASS nario registraciją.

Dalyvių registracija – iki 1994 m. balandžio 9 d. imtinai, pas turnyro vadovą Vincą Dulį, šiuo adresu:

Vincas Dulys, 616 Cedarwood Lane, Crownsville, MD 21032. Telef. 410-987-5275. Fax: 410-381-3758.

Papildomi kontaktai: Vytas Dulys, 410-381-3758 ir Algirdas Veliuona, 410-744-2044.

Smulkesnės informacijos gauna visi ŠALFASS-gos klubai ir 1993 m. pirmenybių dalyviai. Suinteresuoti nepriklausomi žaidėjai prašomi kreiptis į Vincą Dulį, Vytą Dulį ar A. Veliuoną.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

VLADAS VITKAUSKAS PRANEŠA IŠ ČIUKOTKOS

1994 m. vasario 17 d. 9:30 val. skambino Vladas Vitkauskas iš Čiukotkos, Providenije gyvenvietės. Žygio, kaip buvo manyta, vasario 16 d. nepradėjo. Rusijos valdžia laiku neišdavė pažadėtų leidimų pereiti sieną. Kita priežastis – po sraigtasparnio avarijos Dušanbė pristabdyti skraidymui. Tačiau susitarta, kad mūsų keliautojus nuskraidins į Ueleną, iš kur jie tikisi pradėti žygi per Beringo sąsiaurį vasario 21 dieną.

Tuo tarpu V. Vitkauskas ir J. Gudavičius treniruojuosi, išbando slides, plausta, navigacijos prietaisus. Gavo tikslus žemėlapius, pastoviai seka ir gauna orų prognozę. Temperatūra apie minus 15-20 laipsnių Celsijaus. Neramina artėjantis ciklonas. Vietos valdžia, žmonės Lietuvos keliautojams visokeriopai padeda.

„Lithuania in the world“ redakcija

A. SABONIS – GERIAUSIAS EUROPOJE

Arvydas Sabonis – geriausias 1993 metų Europos krepšinininkas; tai paskelbė vienas didžiausių Europos krepšinio leidinių „FIBA basketball“. Arvydas Sabonis šiuo metu žaidžia Ispanijos sostinės Madrido „Real“ komandoje. Tiesa, komandos gydytojai suserime dėl padidėjusio Arvydo svorio. Tai gali pakenkti jo saugyslėms ir žaidimo technikai.

vintoje, juk premijų nemoka? – gali kas paklausti.

Geriau dar apie tai negalvoti. Salės rungtynės pilnos staigmenų – malonių ir nemalonių. Ši sekmadienį, vasario 20 d., 4 val. po pietų, „Lituania“ žais prieš lenkų „Cracovia“, kuri paskutines dvi rungtynes patiekė nemaloniais staigmenas pirmąjį komandos komandos – lenkų „Eagles“ ir „Serbs“.

J.J.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

KLAIPĖDIEČIŲ DOVANA ŠVEDIJAI

Lietuvos jūrų laivininkystės motorlaivis „Šiauliai“ į Švedijos Ahuso uostą nugabeno klaipėdiečių dovaną bičiuliams – Karlskrunos miesto gyventojams – 2.5 metro aukščio skulptūrą. Ją iš ažuolo išdrožė alytiškis tautodailininkas Vladas

Krušna ir pavadino Birute, o švedai, tikriausiai, ją vadins lietuvaitė. Skulptūra bus atidengta Karlskrunoje rengiamo forumo „Lietuva - 94“ dienomis. Tikimasi, kad ceremonijoje dalyvaus Lietuvos ir Švedijos premjerai.

(Elta)

IDIOSIOS RUNGTYNĖS

Kauno sporto klubo „Makabi“ penkmečių pažymėti buvo su ruoštos futbolo rungtynės su Tarpdiecezinės kunigų seminarijos studentų komanda. Gera žinoma, kad karo metais kunigai padėjo išsigelbėti daugeliui žydų. Šis faktas, o taip pat neseniai įvykęs Vatikano ir Izraelio santykių atkūrimas, lėmė šių varžybų pasirinkimą.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts. Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Seštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2680
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽIJOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9 antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9 antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9 antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9 antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Dailiojo čiuožimo čiuožėjai Povilas Vanagas ir Margarita Drobizsko.

LIETUVIAI LILLEHAMMER OLIMPIADOJE

Su džiaugsmu stebėjome televizijos ekrane Lillehammer olimpiados atidarymą su trišpalve pražygiuojančiais Lietuvos sportininkais ir jų palydovus. Iki šiol keli jų dalyvavo varžybose, bet pasiekimais dar girtis negalima. Reikia tik džiaugtis, kad galėjo atstovauti Lietuvai šiame pasauliniame įvykyje. Linkime jiems sėkmės likusiose varžybose. Olimpiadoje dalyvauja: slidininkai Vida Vencienė – 5, 10 ir 30 km, o Ričardas Panavas – 30, 150, 300 km varžybose; biatlonininkai Kazimiera Strolienė – 15 ir 7.5 km, o Gintaras Jasinskis – 20 ir 7.5 km rungtyse. Čiuožėjų pora – Povilas Vanagas ir Margarita Drobizsko dalyvauja šokių ant ledo varžybose vasario 18, 20 ir 21 d.

Prieš išvykstant į Lillehammer olimpiadą. Iš k. – Lietuvos slidinėjimo federacijos sekretorius A. Vilkinas, slidininkas R. Panavas ir biatlonininkas G. Jasinskis.

Slidininkė Vida Vencienė ir biatlonininkė Kazimiera Strolienė olimpiečių palydėtuose, Vilniuje.

Vasario 16-sios iškilmės Alytuje 1920 m. vasario 16 d.

MAŽOSIOS LIETUVOS NEVALIA PAMIRŠTI

Kadaise romėnų istorikas Titas Livijus, rašydamas apie Romos miesto įkūrimą, gal ir su tam tikra ironijos kruopele, jai (Romai) palinkėjo: „Crescat Ausonia Albae ruinis“ („Teauga Auzonija ant Albos griuvėsių“). Mat kai kurie romėnų poetai senąją Romą vadina Auzonija, o miestą, ant kurio griuvėsių ji buvo pastatyta – Alba. Vėliau šis posakis buvo taikomas ir kitiems miestams bei kraštams, kurie taip pat dažnai atsiranda, auga ir klesti ant kitų miestų ir kraštų griuvėsių. Tai nėra nepaprasta. Pakanka tik žvilgtelti į Pietų ir Šiaurės Amerikos istoriją, kad pamatytume, kiek senųjų Amerikos gyventojų miestų, valstybių ir net imperijų buvo sugriauta, kad atsirastų nauji miestai, naujos valstybės. Kaip rodo vėliausieji archeologiniai kasinėjimai, atrodo, ir mūsų Gediminas Lietuvos sostinę Vilnių statė ne ant plyno lauko ir kalnelių. Gaila, tik, kad to miesto, ant kurio griuvėsių Vilnius buvo pastatytas, vardas neišliko.

Mažosios, arba Prūsų, Lietuvos tragedija buvo ne vien dėl to, kad ji buvo atiduota į visiškai svetimas rankas, kurios liko tol su tuo kraštu nieko bendra neturėjo. Visų karų laimėtojai retai kada padaro protingus sprendimus. Nėra ko ir laukti, kad tokio beprotiško karo, koks buvo II pasaulinis, vadai pasižymėtų didele išmintimi. Kaip žinia, Potsdamo konferencijoje 1945 metais trys vadinamieji didieji (Trumanas, Churchilis ir Stalinas) nutarė Rytprūsius atpildyti nuo Vokietijos, suskaldyti juos į dvi dalis, vakarinę jų dalį atiduoti Lenkijai, rytinę – Sovietų Sąjungai. Nors Potsdamo nuosprendis turėjo įsigalioti, tik

VINCAS TRUMPA

pasirašius taikos sutartį su Vokietija, kuri ir ligi šios dienos tebėra nepasirašyta, Lenkija ir ypač Sovietų Sąjunga nuo pat pirmos dienos ėmė savo naujosios valdovės šeimininkauti lyg savo namuose, pavadindama tą kraštą „Kalinigrado oblastimi“ (sritimi), surusindama ne tik visų miestų ir kaimų, bet ir visų upių, ežerų ir pelkių vardus. Ir ne tik buvusius vokiškus, bet ir baltiškus bei lietuviškus, turinčius kartais tūkstantmečių istoriją. Ko net Hitleris, tas didysis barbaras, nedrįso padaryti, laikydamas Rytprūsius savo istorine žeme, tą padarė Stalinas, pasigrobes visiška svetimą kraštą ir, visiškai neatsižvelgdamas į labai senus ir glaudžius ryšius tarp Mažosios ir Didžiosios Lietuvos, begėdiškai dargi ją vadindamas „broliška tauta“. Tai negirdėtas ir istorijos metraščiuose sau pavyzdžio neturintis barbarizmas, tai tiesiog baisus nusikaltimas prieš visos žmonijos civilizacijos istoriją.

Jis ypač skaudus mūsų, lietuviams, kuriuos su Prūsų arba Mažąja Lietuva riša ne tik kalba ir kraujo giminybė, bet ir labai senos kultūrinio bendradarbiavimo tradicijos. Kaip mes galime sakyti, kad pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas gyveno ir mirė ne Ragaineje, o kažkokiam Nemane, kurio nežino joks istorinis šaltinis. Arba kaip mes galėtume pamiršti, kad Kristijonas Donelaitis savo „Metus“ rašė ir mirė ne Tolminkiemyje, bet kažkokiuose Čystuose Prūduose. Arba kaip galima taip žiauriai klastoti skelbiant, kad didieji

Lietuvos Atgimimo laikraščiai „Aušra“, „Varpas“ ir „Tėvynės sargas“ ėjo ne Tilžėje, o Soviete. Kai tie laikraščiai ėjo ne tik Soviete, bet ir pačios Sovietų Sąjungos nebuvo.

Štai kodėl nevalia mums pamiršti nei tu M. Lietuvos miestų ir kaimų, nei upių bei ežerų senųjų vardų ir jų istorijos. Užtat koks džiaugsmas, kai imi ir rankas M. Lietuvos sūnaus filologo Viliaus Pėteraičio neseniai pasirodžiusią knygą apie M. Lietuvos ir Tvančtos vandenvardžius (hidronimus), kurioje skaitytos ras ne tik visus upių ir ežerų vardus, bet didysis barbaras, nedrįso padaryti, laikydamas Rytprūsius savo istorine žeme, tą padarė Stalinas, pasigrobes visiška svetimą kraštą ir, visiškai neatsižvelgdamas į labai senus ir glaudžius ryšius tarp Mažosios ir Didžiosios Lietuvos, begėdiškai dargi ją vadindamas „broliška tauta“.

Tai negirdėtas ir istorijos metraščiuose sau pavyzdžio neturintis barbarizmas, tai tiesiog baisus nusikaltimas prieš visos žmonijos civilizacijos istoriją. Jis ypač skaudus mūsų, lietuviams, kuriuos su Prūsų arba Mažąja Lietuva riša ne tik kalba ir kraujo giminybė, bet ir labai senos kultūrinio bendradarbiavimo tradicijos. Kaip mes galime sakyti, kad pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas gyveno ir mirė ne Ragaineje, o kažkokiam Nemane, kurio nežino joks istorinis šaltinis. Arba kaip mes galėtume pamiršti, kad Kristijonas Donelaitis savo „Metus“ rašė ir mirė ne Tolminkiemyje, bet kažkokiuose Čystuose Prūduose. Arba kaip galima taip žiauriai klastoti skelbiant, kad didieji

Kai kurie mūsų vyresnieji tebėra gyvi liudininkai, kaip atrodė Mažoji Lietuva prieš 50 metų. Atsimenu labai gerai, kaip aną gražią ir šiltą 1944 m. vasarą, lenkyniaudamas su besitraukiančia Trečiojo Reicho armija ir su Raudonosios armijos tankais, dviračiu iš Veiverių pasiekiau Slavikų. Čia mane ir mano dviratį priglaudė Marijampolės komendantūros karių būrys, vadovaujamas mano klasių draugo vyr. leit. Edmundo Vaitkaus. Kai rugpjūčio 2 d. buvo atidaryta siena, visas mūsų taboras neskubėdamas pravažiavo arkliais visą M. Lietuvą ir vakarinius Rytprūsius ligi pat Gotenhavens

(Gdynės) jau anapus Vyslos. Žmonių ne daug sutikome, dauguma jau! savo patraukę į Vakarų. Tačiau kokie puikūs ir turtingi ūkiai: gražūs pastatai, soduose šakos lūžta nuo vaisių, tvenkiniai pilni žuvies, kiemuose klegia naminiai paukščiai, laukuose dar kai kur garsosi karvės. Viena tokia ūkyje apsinakvojus, prie mūsų prisijungė senyvas mažlietuvius, savo ūkį palikęs Klaipėdos krašte. Dar ir šiandien tebeskamba mano ausyse jo begaliniai draudi rauda apie paliktus gyvulius, nuolat, lyg refrenu, kartojant: „Dievuliau, o kas pamils mano paliktas karvutes“.

Taip atrodė M. Lietuva 1944 m. vasarą. Seniau M. Lietuva garsėjo ypač savo gintaru ir miškais. Amerikietis istorikas Robertas G. Albion'as parašė puikų veikalą apie mišką ir jūrų galybę („Forest and sea power“ 1926 m.), kuriame tarp kita ko skaitome: „Daugiau kaip per du šimtus metų didžiuliuose jūrų mūšiuose iš abiejų pusių buvo trankomi Rygos pušies skersiniai ir Dancigo ažuolai sielos. Ne daug Europos laivų statyklose buvo pastatyta laivų, kurių ir viršutinėje ir apatinėje dalyje nebūtų panaudotos Baltijos žaliavos. Iš prekybos tomis žaliavomis augo Baltijos gyventojų gerovė, o dėl tos prekybos užvaldymo nuolat suko galvas ir diplomatai, ir admiralai“.

Tokia buvo M. Lietuvos istorija ir maždaug taip ji atrodė 1944 m. O kaip ji atrodys po metų kitų, kai ją „išvaduos“ Raudonoji armija ir kai ji Potsdamo „išminčių“ valia bus atiduota į Stalino rankas ir taps Kalinigrado oblastimi? Nežinau, kad kas nors kitas būtų atsakęs geriau į šitą klausimą, kaip rašytojas Juozas Aputis savo apysakoje „Skrudėlynas Prūsijoje“, kurią jis ilgai rašė dar Brežnevo stagnacijos metais ir kuri pasirodė Sąjūdžio pradžioje Vilniuje (Vaga, 1989 m.). Pasakojimas prasideda Žemaitijoje prie Šešuvies upės. Per tą kraštą vienas po kito rieda iš Rytų traukiniai, atrodo, gabendami būsimuosius kolonistus į Prūsų Lietuvą. Pagrindinis apysakos veikėjas istorijos mokytojas Joris Globys, gelbėdamas jaunos mergaitės Gvildos gyvybę, netenka vienos kojos. Juos abu su Prūsija sieja istoriniai ir kraujo ryšiai. Apie tai, ką jie ten atsidūrę išgyvena, ir sukasi apysakos veiksmas.

Daug kas stebėsis keistu apysakos pavadinimu. Tačiau iš tikrųjų ką Joris Globys ir Gvilda sutiko toje mirusio žemėje, arba tame istorijos šiukšlyne paverstame krašte, ir buvo tas skrudėlynas. Kadaise

garsusi Vilniaus universiteto istorikas Jokimas Lelevis (1786-1861) bandė aptarti skirtumą tarp rusų ir lenkų visuomeninių struktūrų istorinėje perspektyvoje. Be abejo, kalbėdamas apie lenkų visuomenę, jis galbūt net daugiau turėjo galvoje istorinę Lietuvą. Rusų visuomenę jis palygino su bitynų aviliu, kur viskas sukasi apie vieną centrą – motinėle. Lenkų visuomenė jam priminė skrudėlyną, kuriame visos skrudėlės maždaug lygios ir visos gražiai darbuojasi, visiškai nederiguojamos iš viršaus. Gal mūsų istorikas ir per daug gražiai įsivaizdavo tą lenkų visuomenę, kuri toli gražu nebuvo tokia demokratiška ir kuriai dažnai grėsavo anarchijos pavojus.

J. Apučio apysakoje dar yra ir trečias veikėjas, daug svieto matęs pragmatikas ir cinikas, vadinamas tiesiog Jūrininku. Jis bando Jori ir Gvildą įtikinti, kad jų pastangos įkvepti naujos gyvybės tam kraštui, grąžinti jo praeitį yra tuščios, kad amžių amžiais milijonai darė tą, ką jiems valdžia sakė. Geriau susitaikyti su likimu ir grįžti iš kur atvažiavę. Joris Globys atsikerta: „Ar tos tautos, kuri palaidota šioje žemėje, tiesa buvo mažesnė už tos, kuri atėjo po jos gyventi“. Jis priminė Jūrininkui nedaugeli, kurie atsisakė bučiuoti svetimą kryžių ir kurie amžinai bus gyvi. Jis ir miršta savo prose-niū žemėje.

Galimas yra istorijos ratas. Nėra ką ir sakyti. Tačiau kartais jis atsisuka ir prieš pačius galūnius. Arba, perfrazuojant psalmisto žodžius, kartais ir žemė dreba, ir griūva karalystės, ir kalnai virsta į jūrų gilumą.

Mažoji Lietuva nuostabiai gerai sugebėjo laikytis prieš visas istorijos negandas. Tarp daugelio reikšmingų pernykčių sukaktių galbūt viena reikšmingiausių buvo 75 m. sukaktis nuo 1918 m. lapkričio 30 dienos Prūsų Lietuvių Tautinės Tarybos kreipimosi į Versalio taikos konferenciją su tokia deklaracija: „Atsižvelgdami į tai, kad viskas, kas yra, turi teisę gyventi, ir į tai, kad mes, lietuviai, čionai, Prūsų Lietuvoje gyvenantieji, sudarome šito krašto gyventojų daugumą, reikalaujame mes... prigludimą Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos“.

Gerai, kad šios paprastos, bet tokios svarbios deklaracijos sukaktis buvo plačiai paminėta Lietuvoje ir kad ji buvo prisiminta Čikagoje. Manau ir mums visiems verta apie tai galvoti, nes Mažosios Lietuvos nevalia pamiršti.

STRATEGINIS VALSTYBĖS PLANAVIMAS GRĖSMĖS APLINKOJE

KOZMAS BALKUS

Šalia politinių spaudimų, neteisėtų imigrantų infiltracija vyksta visokiais būdais. Buvusios nomenklatūros susitvarko taip, kad imigracijos nuostatai ir jų administracija nekreipia dėmesio į imigrantų infiltraciją.

Visuomenės bevičiškumas. Yra pasekmė užsitęsusių blogo ekonominio stovio. Kadangi atsistatė valstybės yra glaudžiai surištos su kaimynu, persunktu imperinėmis ambicijomis, jos negali pakelti savo ekonominio lygio žymiai aukščiau, negu kaimynas, nes jų gamybos priemonės vienu ar kitu būdu priklauso nuo didžiojo kaimyno tiekimo: žaliavų ar mechaninių dalių. Dar blogiau, daugelį įmonių valdybų sudaro nomenklatūros pavaldės iš sovietinės sistemos. Nelengva juos pakeisti. Vienas didžiausių atskirusių valstybių problemų yra trūkumas vadovaujamo personalo. Be moderniško vadovų paruošimo yra neįmanoma perorganizuoti koloninio stiliaus įmones.

Privatios rinkos sistemoje be įmonių steigimo iniciatorių, arba pradininkų, pramonė negali vystytis, o iniciatorių neatsiranda visuomenėje, kuri neturi privatinės pramonės tradicijos. Dėl tų pačių priežasčių negali atsirasti ir talentingų prekių platintojų. Čia ir yra atskirusių valstybių privatinės nuosavybės bei laisvos rinkos vilčių galas ir imperinių dominavimų pradžia.

Neišsprendus pagrindinio personalo klausimo, gauti finansavimą konvertuojama valiuta irgi sunku. Dėl šių esminių kliūčių, atsikuriančių valstybių ekonomijos nerodo naujos gyvybės, o paveldėta ekonomija yra merdėjimo stadijoje. Gamyba smunka, nedarbas didėja ir skurdas gilėja. Visuomenė krenta į bevičiškumą, apatiją ir yra apimta gilaus pykčio, kad laisvės svajonės galėjo atvesti į tokią padėtį. Imperiniai interesai gali būti patenkinti savo pasiekimais.

KRAŠTO VYSTYMO STRATEGIJOS NUOLATINĖS GRĖSMĖS APLINKOJE

Atsižvelgiant į imperinių spaudimų struktūrą, kuri išryškėjo anksčiau, galima galvoti apie imperinių spaudimų pasipriešinimą. Šios studijos ribose siūlomi pasipriešinimai gali būti tiksliai bendri. Detalios pasipriešinimų strategijos priklausys nuo to, kas ir kam bus daroma. Pasipriešinimo pastangų reiklė yra ta, kad visuomenė bus paruošta netikėtumams ir pasipriešinimams, jeigu bus reikalingi.

Bendri reiškiniai

Geografinė padėtis: nėra pasirinkimo. Pagrindinis skirtumas tarp valstybių ir verslo organizacijų yra tas, kad valstybės negali pajudėti iš vienos vietos į kitą. Tokiu būdu sienos yra pastovios ir ginčai dėl sienų palieka pastovius. Blogiausia, kad ir gyventojų dydžių santykis lieka pastovus. Geros valios kaimynai nenaudoja dydžio persvaros mažesnių kaimynų slėgimui. Bet imperinių palinkimų tautos naudoja savo masę mažųjų tautų įtaigijimui, o mažosioms tautoms belieka tik spirtis.

Saugumas – papildoma ekonominė našta, jeigu saugumo kaina yra įsivaizduojama atskirai. Tačiau už saugumą žmonės moka dideles sumas ir naštos nejaucia. Apsaugos priemonių skaičius, sudėtingumas ir kaina vis dar didėja. Tas pat yra su vieša apsauga. Policijos skaičius auga ir jos metodai brangsta. Gyventojai moka dideles sumas draudimų bendrovėms, nes saugi savijauta daug ką reikiama. Kaip ir kiti saugumo atvejai, saugumas nuo imperinių užmačių turi pasidaryti dalis bendros apsaugos. Tuomet papildoma našta pakels bendrą gerovės jausmą ir ji bus nesunki.

Gyventojų nuomonių nepastovumas. Atsikuriančių valstybių visuomenininkai gali klysti, speliodami apie visuomenės nusiteikimus. Jeigu visuomenė yra padidėjusi vienkilius nusistatymą, tai nereiškia, kad ji laikysis tokio nusistatymo pakartotinai.

Žmonės dar beveik neturi ekonominės bazės, pvz., nekilnojamo turto, nepaveldi palikimų iš kartos į kartą ir panašiai. Ekonominę bazę turinčios, šeimos svarsto klausimus kitaip. Jų galvosena pirmiausia yra surišta su ekonominės bazės padėtimi ir tik po to išreiškia jausminius nusiteikimus. Ekonominiais motyvais paremta galvosena yra pastovesnė ir numatoma. Jausminių sumetimų galvosena yra nepastovi kaip liepna. Į kur vėjas smarkiau papučia, ir tą pusę ir linkta.

Šiuolaikinės demokratijos gyventojų įnašas į klausimų sprendimus yra būtinas. Atsikuriančiose valstybėse platemis gyventojų dalyvavimas būtų pagaidutinas, tiksliai sprendžiant trumpalaikes problemas. Ilgesnio laiko ir komplikotesniuose problemų sprendimuose gyventojų interesams turėtų atstovauti specialistų komitetai.

Danutė Bindokienė

Ne stebuklas, o įrankis

Dvidešimtojo amžiaus pabaigos pasaulio naujausias įrankis yra kompiuteris. Turbūt nuo to meto, kai žmogus išrado ratą, joks kitas išradimas nėra taip paveikęs mūsų kasdienybės, kaip kompiuteris. Su kompiuterine technika susiduriame parduotuvėse, bankuose, istigose, ligoninėse, mokyklose ir kone kiekvienoje savo kasdieninės aplinkos vietoje. Iš tikrųjų viešai prisipažinti, kad kas nors apskaičiuojama, parašoma, registruojama, atliekama be kompiuterio, yra beveik gėda. Ir mūsų redakciją atsilankę svečiai (ypač iš Lietuvos) pirmiausia nori žinoti, kokius kompiuterius vartojame kasdieniniame darbe, ar esame įjungę į pasaulinės žiniasklaidos kompiuterinį tinklą. Atsakius, kad, deja, ne, svečiai negali paslėpti nustebimo, o gal ir paniekinančios šypsenėlės. Kartais neiškenčiame nepajuokavę, kad visus kompiuterius atidavėme Lietuvai, o patys rašome „žasies plunksna“...

Kompiuterių maniją iš Lietuvos gavome pajusti, vos tik sutrupėjus geležinei uždangai. Kiekviena įstaiga, organizacija, spaustuvi, verslo įmonė pirmiausia panorio įsigyti kompiuterį, žinoma, geradaryt išievių dosnumo dėka. Na ir plaukė nemunai moderniosios technikos į tėvynę – kone kiekvieno keleivio bagaže, siunčiamos labdaros talpintuve ir kitais keliais. Per tą laiką teko patirti, kad nuo kastuvo prie traktoriaus ne visuomet lengva – ir būtina – pereiti. Daug nusiųstų kompiuterių dabar renka tik dulkes, nes trūksta patirties juos vartoti, nėra dalių sugadintiems pataisyti.

Į kompiuterį vieni žiūri kaip į technikos stebuklą, žmonijos gelbėtoją, visų darbų palengvintoją ir pagreitintoją; kiti juo nepasitiki arba tiesiog prisibijo, tarytum žmogaus išrastas aparatas kažkokiu būdu tapo gudresnis už patį išradėją ir kiekviena proga stengiasi tą savo pranašumą pademonstruoti.

AUTOMOBILIŲ PREKYBOS CENTRAS

Vilniuje Lazdynuose atidarytas „Vilniaus Vistas“, „Ford“ atstovės Lietuvoje, technikos ir prekybos centras. Šio centro steigimo įkvėpėjas ir pagrindinis vykdytojas yra lietuvis iš

Žmonės kažkodėl yra įsitikinę, kad kompiuteris neklaidingas. Deja, taip nėra. Kartais kompiuterių klaidos kainuoja daug pinigų, kartais net gyvybių. Pvz., parduotuvėse, kur prekių kainos užregistruojamos, perbraukus jas per specialius įtaisus, kompiuteris dažnai padaro 5-12% klaidų, aišku, pirkėjo nenaudai; New Yorko bankas prieš keletą metų prarado 32 milijonus dol. dėl kompiuterio klaidos; kelis kartus „šaltojo karo“ metu kompiuteris vos jo „neįkaitino“, kai „buvo pastebėta, kad priešais paleidęs raketas, kurios netrukus pasieks Amerikos krantus“. Panaši klaida padaryta, kai „USS Vincennes“ karinis laivas nušovė Irano keleivinį lėktuvą, kuriame žuvo 290 žmonių. Bet tai didžiosios klaidos, apie kurias su pasibaisėjimu skaitome.

O kiek kartų, pasitaikę gauti per didelę sąskaitą už šildymo dujas, telefoną ar kitą paslaugą ir reikėjo ilgai vargti, kol klaida atitaisyta, nes „kompiuteris apskaičiavo, o jis klaidų nedaro“. Kiek kartų parduotuvėje, banke ar kur kitur stovėjome ilgiausioje eilėje (arba visai negalėjome reikalų atlikti), kadangi „kompiuteris staiga nustojo veikti“...

Kai vis daugiau gyvybinės svarbos informacijų rašoma į kompiuterius, o jų technika remiasi ligoninėse, laboratorijose, teisėtvarka, darbdaviai, verslininkai, kyla pavojus prarasti informacijas kiekvieną kartą, kai sugenda elektra, kai piktavalis asmuo „užkrečia kompiuterį virusais“, kurie sunaikina programas. Be to, visa ta svarbi ir slaptą informaciją pasidaro jau vieša, nesunkiai prieinama, mokant „išlaužti“ kompiuterinę programą (tokių „gudruolių“ vis atsiranda).

Galbūt žmonija turėtų žiūrėti į kompiuterį ne kaip į stebuklą, o kaip į įrankį, kuris yra nei gudresnis, nei paikesnis už su juo dirbantį.

Valstybės iniciatyvos klausimas

Valstybinė ar privati nuosavybė? Su politinės laisvės atgavimu žmonės troško ir pilietinės laisvės, kuri vedė prie demokratinės sistemos ir laisvos rinkos ekonomijos pasirinkimo. Norėdams gauti finansinės paramos, atsikuriančios tautos turėjo pasisakyti už privatizaciją.

Kita vertus, po išlaisvinimo reikėjo perimti gamybos priemones, kurios buvo suvalstybtintos. Atsirado reikalingas nustatyti pagrindinius krašto ūkio valdymo principus: ar tikėtis, kad privatinės iniciatyvos jėgos efektyviai ves į ūkio atstatymą, ar reikės valstybinės iniciatyvos. Trečias pasirinkimas buvo mišri sistema, paliekant kai kurias įmones valstybės rankose ir privatizuojant kitas.

Mišri sistema atrodo praktiškiausia dėl įvairių priežasčių. Ji lankstesnė, tobulinant gamybos procesus ir skatinant privatinę iniciatyvą, kad, laikui bėgant, pramonės nuosavybė keistųsi privatizacijos linkme.

Kita priežastis, kodėl mišri sistema būtų patikimesnė – atsikūrusios valstybės turi labai ribotus įmonių vedėjų – iniciatorių išteklius, nes sovietinėje sistemoje tokių specialistų nereikėjo. Be iniciatorių ir pradinio kapitalo privati pramonė negali kurtis. Taip pat reikia nepamiršti, kad perėjus valstybinę pramonę, buvo irgi perimta ūkinė nomenklatura. Palaipsniui pramonės nuosavybės keitimasis galėtų sėkmingiau spręsti ir šią problemą.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

RELIGINĖS ŠALPOS
VAJUS

Lietuvių Katalikų Religinės šalpos vajus Dievo Motinos parapijoje prasidės š.m. vasario 20 dieną.

Religinė šalpa Lietuvai tebėra labai svarbi ir reikalinga. Clevelande šio vajaus globėjai yra kun. Gediminas Kijauskas ir kun. Juozas Bacevičius. Komiteto nariai — Zenonas Obelenis, Henrikas Stasas, Antanas Styra, Irena Sužinskienė ir Ona Žilinskienė. Aukos galite išeiti abejose parapijose, „Taupoje“, arba pasiųsti Onai Žilinskienei, 1840 Caronia Dr., Lyndhurst, OH 44124.

METINIS RAMOVĖNŲ
SUSIRINKIMAS

Ramovėnų metinis narių susirinkimas šaukiamas šeštadienį, vasario 26 d., 4 v. p.p. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Dienotvarkėje: valdybos rinkimai, diskusijos, „kuprinės pabios“. Nariai ir svečiai prašomi susirinkime dalyvauti. Visus kviečia valdyba.

APLANKYKITE IDOMIĄ
PARODĄ

East/West Alternative galerijoje vyksta keramikos skulptorės Nijolės von Kiparski paroda. „The Plain Dealer“ meno kritikei Helen Cullman Nijolė von Kiparski aiškina, jos darbui didžiausias įkvėpimas priešistorinis Europos menas. Archeologės proistorikės dr. Marijos Gimbutienės raštai „The Language of the Goddess“ davė kryptį jos kūrybai. Paroda baigsis vasario 18 dieną, adresas 13127 Shaker Blvd.

„TAUPOS“ METINIS
NARIŲ SUSIRINKIMAS

„Taupos“ kredito kooperatyvo metinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 27 d., 11:30 v.r. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

KOMP. J. ŠVEDO DAINOS
MUZIKOS MOKYKLOS
KONCERTE

Cleveland Music School Settlement'e baritonas Andrew White ir pianistė Nancy Brittain atliks Clevelando kompozitorių kūrybinių koncertų, tarpe jų, prieš tryliką metų mirusio to mokyklos fortepijono dėstytojo kompozitoriaus Jono Švedo dainas. Koncertas bus CMSS, kovo 13-tą dieną, 3 v. p.p.

T. G.

TELKIAMOS LĖŠOS
KOMPIUTERIUI PIRKTI

Šv. Jurgio parapija Clevelande telkia lėšas pirkti kompiuterį adoptuotai Panevėžio parapijai. Norima sutelkti 500 dol. šiam tikslui ir Velykoms pasiųsti kompiuterį. Visi kviečiami prisidėti prie šios dovanos.

NAUJA ŠV. JURGIO
PARAPIJOS TARYBA

Šv. Jurgio parapijos taryba, pradėjusi savaitę vykusiame posėdyje, išrinko pareigūnus 1994 metams; pirmininkė Liucija Tamoliūnienė, vicepirm. —

dr. Liną Vaitkų ir sekretorę — Virginiją Rubinskiene. Buvo sudarytas ir parapijos šimtmečio sukakties komitetas. Galintieji prisidėti prie šio komiteto veiklos, prašomi skambinti pirmininkui Antanui Bacevičiui, Sr., telefonu 381-3021.

G. Juškėnas

SEATTLE, WA

ALISĄ LAPATINSKIENĘ
PRISIMENANT

Washington valstijos Lietuvių Bendruomenės valdybos vardu, norėčiau tarti keletą žodžių apie mūsų visų mylimą a.a. Alisą Lapatinskiene.

Nuo jos šeimos prieš 30 metų atvykimo apsigyvenimui į Seattle Alisa tapo vietinio lietuvių telkinio ramsčiu; daugeliui mūsų ji buvo gera draugė.

Alisa buvo viena iš Lietuvos Dukterų draugijos Seattle skyriaus steigėjų, pirmininkavo tai organizacijai daugiau 10 metų, ir tik pernai pavasarį pasitraukė iš pareigų. Jos vadovybėje Dukterų veikla augo ir klestėjo. Alisai vadovaujant, Lietuvos Dukterys ištiesė ranką vargstantiems Seattle ir kitur Amerikoje, o taip pat Lietuvoje — finansiniai, siuntiniai, ir moraline pagalba. Mūsų tarpe Alisa skatino meilę lietuviškos tradicijoms: organizavo šiaudinukų gaminimo ir margučių dažymo pamokas.

Savo gyvenimą ir darbą Alisa puoselėjo ramumu ir humoru. Net sunkios ligos prislegta, Alisa neprarado ramumo nei humoro jausmo. Alisos gyvenimas, jos pasižymėjimai lietuvių, mums visiems lieka jautrumo ir meilės pavyzdžiu.

Pasigėsimė Alisos, nes jos draugystė praturtino mūsų gyvenimą.

Jūratė Mažeikaitė-Harrison

LIETUVIŠKŲ
ŠIAUDINUKŲ PAMOKA

Lietuvos Dukterys gruodžio 5 d., metinei lietuviškų šiaudinukų pamokai suvažiavo pas Marytę Jozaitienę. Pamoką vedė Irena Morkūnienė. Tuo pat metu vyko ir šventinių skandėnų pardavimas, kurio pelnas buvo paskirtas labdarai. Kūrybingos lietuviškos ne vien savo eglutėmis gamino papuošalus, bet ir lietuviškai eglutei, kuri vėliau gruodžio mėn. buvo išstatyta Seattle gyventojų pasigrožėjimui.

LIETUVIŠKA EGLUTĖ
ŽIEMOS FESTIVALyje

Seattle centro Snoqualmie salėje gruodžio 10-12 d. vykusiame žiemos festivalyje, kuriame dalyvavo ir miesto meras Norm Rice, lankytojai žavėjosi labai gražia lietuviška eglute. Tarp šešių ten išstatytų eglučių, lietuviškoji buvo išpūdingiausia. Padėka už eglutės puošimą priklausė Irenai Morkūnienė, Marijai Strickland ir Marianne Prišmantienė. Prieš eglutės išstatymą aprašyme buvo pažymėta, kad eglutė skiriama Alisai Lapatinskienei, įvertinant jos įtaką šios lietuviškos tradicijos puoselėjimui. Projektui vadovavo M. Prišmantienė.

SMAGI PRAMOGA
VAIKAMS

Smagiai praėjo eglutės renginys vaikams, kurį gruodžio 11 d. pas Ramutę ir Egidijų Klimus suorganizavo Valerija Sparkytė, talkinant Sauliui Kinderiui. Dalyvavo 28 vaikai, kurie gerai išmoka dainele

Clevelando lietuvių pensininkų klubo 1994 metams išrinktoji valdyba. Iš k. sedį — S. Mačienė, J. Malskis — pirmininkas, N. Čičienė. Stovi — Z. Dučmanas, J. Kazlauskas, V. Staškus, J. Balbaitas ir S. Butrimas.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

ir šokių palinksmo su dovanėlėmis atvykusį Kalėdų senelį.

ISPŪDŽIAIS PASIKEITIMO
VAKARAS

„Mano kelionė į Lietuvą“ — nuosirdus išpūdžiais pasikeitimo vakaras sausio 7 d. buvo prarastas Montlake Community centre. Dalyvavo 15 neseniai Lietuvoje lankęsi, ar šią vasarą ten vykti žadantys asmenys. Idomiai kalbėjo Ann Žvirblis ir jos vyras Kevin LeFavour, Fran Dauelsburg, Antanas ir Toni Pulikai. Būsiami keleiviai sužinojo daug idomių žinių ir patarimų.

VERTINGA KALĖDŲ
DOVANA

Kalėdų senelis šiais metais tikrai aplankė Kestutį Sereivą. Šio University of Washington trečio kurso studento iškylimo draugai suteikė jam didžiausią staigmeną: Kestui padovanojo kelionę į Lietuvą, kad jis Kalėdų proga galėtų aplankyti savo tėvus, kurių nematė jau trejus metus!

EVELINA PACAUSKAITĖ
SUGRĮŽO Į KAUNĄ

Trečios klasės gimnazistė Evelina Pacauskaitė, po penkių mėnesių studijų Ingraham High School (Seattle), sausio mėnesio gale sugrįžo į Kauną. Evelina buvo viena iš laimėtojų 1993 m. konkurso, prarasto Lietuvos fondo anglų kalbos mokiniams. Laimėtojai buvo skirta kelionė į Ameriką. Atvykę, jie buvo apgyvendinti amerikiečių šeimose ir turėjo progą lankyti gimnaziją. Evelina buvo paskir-

ta į Seattle, nors čia neturėjo jokių pažįstamų. Mokslas jai labai gerai sekėsi. Gyvenimas JAV-se jai buvo labai įdomus ir patrauklus, bet Evelina pasiilgo lietuviško žodžio. Jos tėvas, skubėdamas atsakyti į dukros laišką, kuriame ji skundėsi nuobodumu, Evelinai pasiuntė Inos Bertulytės-Bray telefono numerį, kurį jis gavo iš savo anglų kalbos mokytojo — studento iš Seattle! Taip sumažėjo jo pasaulis; Evelina tik gruodžio mėn. atrado Seattle draugiškus lietuvius.

GRIGAI IŠVYKO Į RYGĄ

Frank ir Martha Grigai visam vasario mėnesiui išvyko į Rygą, kur jis miesto administratorius mokytojų samatų sudarymo ir knygvedybos. Tai pirmas Frank Grigo paskyrimas iš International Executive Service Corps organizacijos, kurią sudaro pensininkai, norintieji savo specialybe ir mokslu padėti naujiems kraštams. Grigo aprašymas jo kelionės į Lietuvą buvo išspausdintas „Tulpės“ 1993 m. gruodžio mėn. laidoje.

EDVARDO JURČIO
FOTOGRAFIJŲ PARODA

Portlandiečio Edvardo Jurčio fotomenas gruodžio mėn. buvo rodomas Benham Studio galerijoje, Seattle miesto centre. Jurčio parodos tema: „Miesto gatvės; benamių portretai“. Seattle gyventojai turėjo progą susipažinti su fotografu gruodžio 2 d. vykusiame parodos atidaryme. Jurčys aiškino, kad kai jis į Ameriką atvyko prieš ketverius metus, jam neišdila-

domą išpūdį padarė didelis skirtumas tarp vargšų ir turtuolių gyvenimo sąlygų šioje visuomenėje. Nuo to laiko jis pasiryžo skirti savo menišką pastangą publikos dėmesį kreipti į benamių beviltišką padėtį. Edvardas taip pat suorganizavo lietuvių fotomenininkų parodą, kuri dabar veikia Amber galerijoje, Portlande.

PRITARIA
J. MAŽEIKAITĖS
HARRISON MINTIMS

LB Seattle apylinkės pirm. Jūratės Mažeikaitės-Harrison laiškas apie JAV valdžios nekveipimas dėmesio į Rusijos nesiskaitymą su jos kaimynais rytų Europoje, buvo išspausdintas „Seattle Times“ š.m. sausio 17 d. laidoje. Po savaitės, laikraštyje pasirodė Seattle ukrainiečių bendruomenės pirmininko laiškas, stipriai pritariantis Jūratės pareikštos mintims.

VERTINTAS PROJEKTAS

Onos Johnson gamtos mokslo projektas apie sklerodermos ligą buvo išstatytas St. Joseph mokyklos šventėje. Onutė šį darbą skyrė Dainai Kinderytei, kuri jai daug padėjo susipažinti su sklerodermos liga. Daina pati kencia nuo šios ligos.

Zita Petkienė

DAYTONA BEACH, FL

LAUKIAMAS
VYSK. P. BALTAKIS

Š.m. kovo mėn. 1 d. į mūsų telkinį atvyksta vyks. Paulius Baltakis. Šv. Mišias garbingasis svečias ketvirtadienį, kovo 3 d., 2:30 v. p.p. aukos Prince of Peace parapijos bažnyčioje, Ormond Beach. Prieš Mišias nuo 1:30 v. p.p. vyskupas klausys išpažinčių lietuvių kalba.

Po Mišių parapijos salėje susitikimo ir pabendraimo su vyskupu proga ruošiamos kuklios vaišės. Svečias kalbės apie Religinės šalpos veiklą ir padėtį Lietuvoje.

Vysk. P. Baltakis aplankys ir kitus lietuvių telkinius Floridoje. Svečio kvietimu ir globa rūpinasi visuomenininkai Algirdas ir Danutė Šilbajoriai. Pasmaldos skiriamos priešvėlykiniam susikaupimui. Visi Daytona Beach ir plačiųjų apylinkių lietuvių kviečiami pamaldose ir susitikime su vyskupu dalyvauti.

Jurgis Janušaitis

CLASSIFIED GUIDE

IEŠKO BUTO

Tvarkinga, vidurinio amžiaus šeimai ieško buto Marquette Pk. apyl. Skambinti 8 v.v. - 10 v.v. tel. 312-778-1083.

IEŠKO DARBO

Moteris ieško bet kokio darbo. Kreiptis į Vaidą, tel. 312-778-0436

FOR SALE

Parduodami 9 gabalų mediniai valgomos kamb. baldai. Skambinti vakarais, tel. 312-284-7165.

MISCELLANEOUS

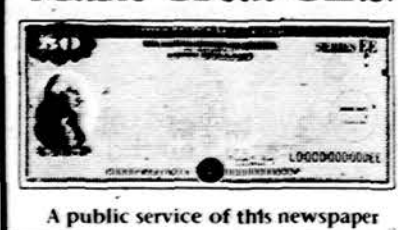
10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8854
(312) 581-8854

ELEKTROS.

VEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5050
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltai
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

BALYS BUDRAITIS

gimnastai patarnauja įvairių nuosavybų pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITIS

Bus. 312-585-6100, net. 312-778-3971

CMIEK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltai.

Open House
Sun Feb. 20 1 p.m. - 4 p.m.
4832 Wick Dr., Oak Lawn, IL
Reduced 3 bdrm. brick ranch; large living, din. rm., large eat-in kitchen, new appliances; broom closet, pantry; window treatments, newer roof; 1 1/2 bath; alum. soffit & fascia; a/c; 2 1/2 car garage; full bsmt; garden equipmt. \$142,000. Tel. 708-424-1772. Take Cicero to 103; one bl. West on 103rd.

LITHUANIAN DIASPORA
KONIGSBERG TO CHICAGO.

anglų kalba. Autorius Antanas J. Van Reenan

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiško kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negvildenta vertybių konfigūracija. Studijų dinamikoje eigoje, skverbiama į diasporos mentalitetą, išryškina Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškina. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taikinti sugretinti savojo tautiško pagrindus su Amerikos tautiško principais.

Knyga pradeda 19-to amžiaus lietuvių tautiško supratimu-pajautimu. Dėmesio centre — lietuviai ateiviai. Apraibojama Chicago. Pirmoji banga (lietuviai ateiviai) (1867-914) — lietuviai, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) — be didesnių išimčių, profesionalai, išsimokslinę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) — vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaizduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knyga sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su pasiuntimu 27 dol. Illinois gyv. dar prideda 2 dol. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

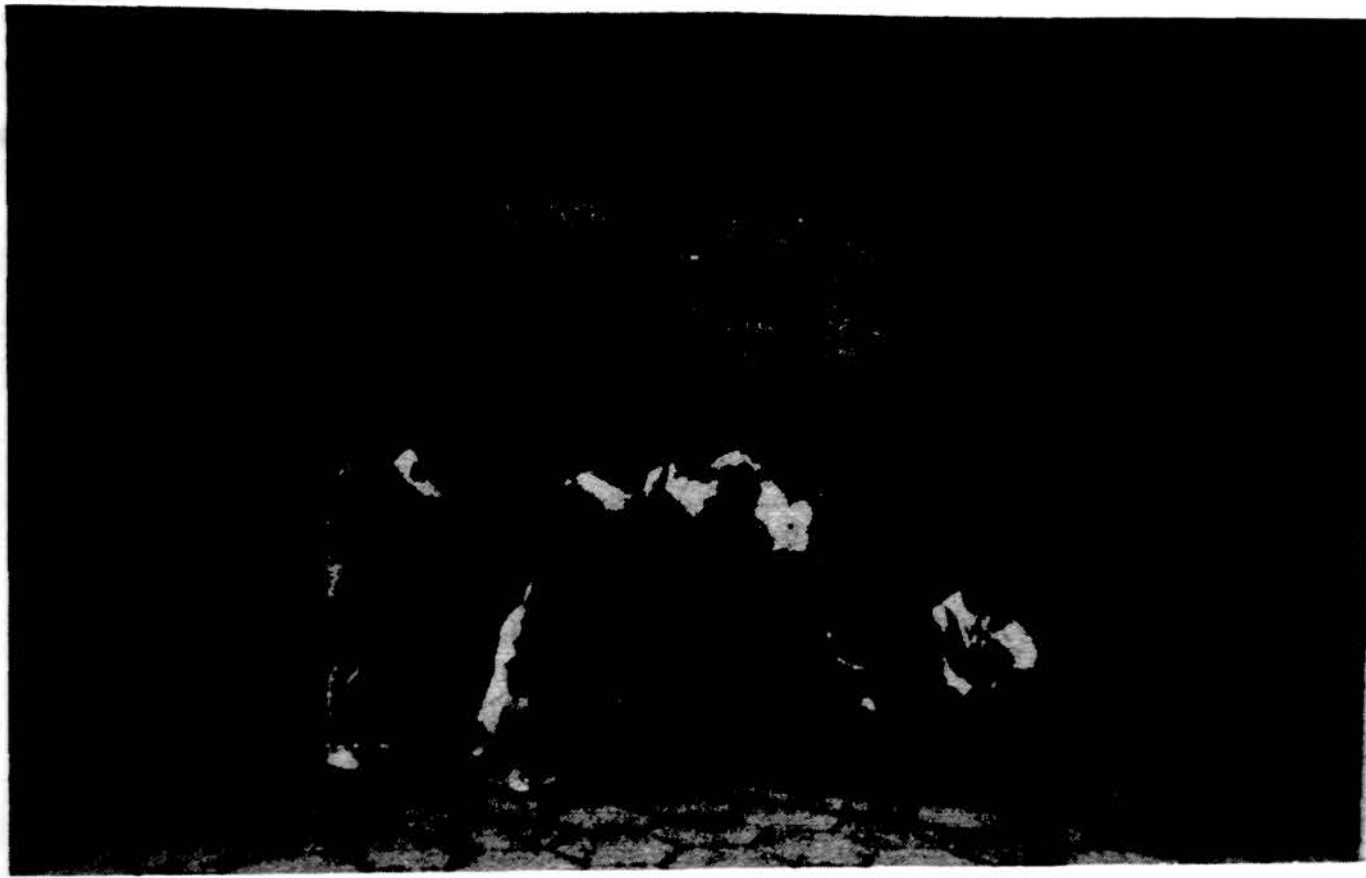
HELL IN ICE
Onutė Garbaitienė

A diary (much like that of Ann Frank), which begins in 1941 when a group of Lithuanians were loaded in cattle cars and dispatched to the wastelands of Siberia. This diary is a record of a woman — a people — a nation, ravaged by a vicious occupying force, but resisting and surviving.

Translated by Raimonda K. Bartuska. 256 pages, hard cover. Published in Vilnius 1992. Book price \$13.00. Shipping and handling in USA \$2.00. Canada — \$3.00. Illinois residents add \$1.14 for sale tax. Send orders to: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

APPLE kursų dalyviai prie Kauno pilies 1993 metų vasarą.

KUR MOKOSI LIETUVOS MOKYTOJAI

Artėjant 1994 m. vasarai, APPLE vėl sparčiai ruošiasi darbą. Jau ketvirtą kartą ši JAV pedagogų/savatorių organizacija vyks į Lietuvą praversti seminarus Lietuvos mokytojams.

APPLE (American Professional Partnership for Lithuanian Education) organizacijos tikslas yra padėti Lietuvos mokykloms persitvarkyti į naują švietimo tvarką, kuri paruoštų Lietuvos jaunimą gyvenimui laisvame, demokratiname krašte. APPLE įsikūrė dviejų moterų iniciatyva. Dabartinė gen. APPLE direktorė Vaiva Vėbraitė iš Connecticut valstijos ir Jūratė Krokytė-Stirbienė iš Philadelphijos, pasitarusios su buv. Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministro Darium Kuoliu, nutarė įsteigti organizaciją, kurios pagrindinis uždavinys yra praktiškai prisidėti, Lietuvos švietimui persitvarkant.

Pirmieji seminarai įvyko 1991 m. vasarą Vilniuje. Dalyvavo 30 mokytojų iš JAV ir 560 iš visos Lietuvos. Buvo dėstoma ypatingoji pedagogika, visuomeniniai mokslai, psichologija, švietimo vadyba, anglų kalba, Montessori metodologija, konsultantų paruošimas ir matematika. Per ateinančius dešimt metus APPLE išaugo ir pagarsėjo abipus Atlanto. Skatinama didelio Lietuvos mokytojų entuziazmo ir noro dalyvauti, seminarų programa kasmet sustiprėjo. Buvo įvesti kitų mokslo specialybių kursai. 1992 metais muzika, griežtieji mokslai, pradinis ugdymas, prancūzų kalba ir komunikacija nebyliams. Anglų ir prancūzų kalbų dėstymas vyko Šiauliuose. O Klaipėdoje buvo vienos savaitės kursai skirti pereitų metų kursantams. Prie 1993 m. programos dar prisidėjo vieninteli mokslas, bibliotekininkystė, matematika/kompiuteriai, ir anti-alkoholizmo/narkomanijos programa jaunimui. Darbas vyko Vilniuje, Klaipėdoje, Marijampolėje ir Birštone. Šiais metais šalia minėtų miestų numatytas dirbti ir Kaune – gal net ir dar kuriame kitame mieste. 1993 m. vasaros seminaruose jau dirbo per 70 mokytojų iš JAV ir Kanados, ir 1,100 mokytojų iš Lietuvos. Nors didžiulia savatorių gimnazijos mokytojai, yra ir nemaža grupė universitetų profesorių, kurie jau kelintą kartą dirba Lietuvoje. Tautiniu atžvilgiu savatoriai susidaro iš trijų kategorijų: kurie patys, ar jų tėvai, gimė Lietuvoje, kurie jaučia savo lietuvišką šaknis, bet jau yra kelintos kartos amerikiečiai, ir kurie visiškai neturi giminių su Lietuva. Ši pastaroji grupė yra ypač verta mūsų pagarbos. Kai kurie iš jų ruošia-

si pašvęsti ketvirtą vasarą Lietuvos labui!

Džiugu, kad tiek daug atlikta per tokį trumpą laiką. Aišku, tai nebūtų atsitikę be gerų žmonių pagalbos ir be Lietuvos vyriausybės paramos. Įvertindama APPLE seminarų reikšmę, Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministerija vėl kviečia JAV ir Kanados mokytojus į talką. 1994 m. seminarai prasidės liepos viduryje ir tęsis iki rugpjūčio vidurio. Seminarai numatyti iš šių sričių: pradinis ugdymas, specialiųjų poreikių vaikų integravimo problemos, švietimo vadyba, psichologija, anglų prancūzų, vokiečių kalbos, gimtoji kalba, mokytojų centrai, pažangūs dėstymo metodai, socialiniai mokslai, geografija ir biologija ryšium su ekologija, muzika ir daile, specialioji pedagogika, darbas su nesutvarkomais vaikais ir darbas su jaunimu (organizacijos, popamokinė veikla ir t.t.).

Lietuvos mokytojai ir mokyklų vadovai laukia APPLE seminarų, o APPLE laukia savatorių! Kviečiame visų minėtų ir kitų specialybių mokytojus ir profesorius įsijungti į mūsų eiles. Suinteresuoti kviečiami paruošti savo specialybės planą ir prisijusti tris kopijas iki kovo 8 d. šiuo adresu: Vaiva Vėbra, Executive Director of APPLE, Box 617, Durham, Connecticut 06422, arba dėl papildomų žinių skambinti seminarų sekretorei Shirley Sabo (203) 758-4600.

Gailutė Vaičiūnaitė Skučienė

KADA PENSININKAMS NEREIKIA PILDYTI FEDERALINIŲ MOKESČIŲ

Jeigu nedirbat, esat daugiau kaip 65 metų amžiaus, pagrindinės pajamos – iš socialinio draudimo, yra labai paprastas būdas nustatyti, ar jums reikia pildyti federalinių mokesčių formą.

Nereikia pildyti federalinių mokesčių formos, jeigu esate neskolingi valdžiai jokių mokesčių arba valdžia jums neskolinga. Daugiau kaip 80% pensininkų gauna pajamas, kurios sumuojamos formomis SSA-1099, 1099-INT, 1099-OID, 1099-DIV, 1099R. Jeigu jūs už praeitus metus negavot daugiau jokių formų, išskyrus aukščiau išvardintas, jums tinka toks apskaičiavimas.

Pirmiausia sudėkit bendrą visų formų, kurias jūs gavot iš bankų ir kitų finansinių bendrovių, sumą (formas 1099INT, 1099OID ir 1099DIV). Prie šios sumos pridėkit visų formų 1099R sumą – tai pensijos, kurias jūs gavote iš savo buvusių darbdavių ir sumos,

LAIŠKAI

NORINT MUŠTIS, PAGALYS ATSIKAS

Perskaičiau p. J. Pakalkos laišką, kuriame piktinamasi, kad Lietuvos ambasada Vašingtone pagerbė „kritikus sausio 13 d. dalyvius“. Tai esąs „skaudus žuvusiųjų paniekinimas, palyginti juos su gyvuliais“. Esą, kristi gali tik gyvuliai („Draugas“, 1994.02.04 d.).

Ne tik S. Stanevičius ir S. Daukantas rašė apie kritikus įvairiose kovose su savo priešiniais Lietuvos didvyrius, bet dar gražiau apie tai kalbėjo mūsų Maironis: Daugel krito sūnų, kaip tų lapų rudens/ Balta-veidės oi verks, nes mlyjo.

Dėl to tariamo paniekinimo man prisimena toks beveik anekdotiškas atsitikimas. Anais Hitlerio laikais valgėme pietus mišrioje Paryžiaus universiteto studentų kompanijoje. Vienas studentas iš Lenkijos ėmė pasakoti, kad dabar Lenkijoje žmonės šunis vadina Adolfais. Šaltu humoru pasižymintis šveicaras studentas, lyg niekur nieko, pratarė: „Koks šunų įdėjimas“. Ne visados aišku, kas ką labiau paniekina.

Pas mus apie mušikas, kurie kartais per daug prie visų kabinėjasi, sakydavo, kad jie vaikšto pasileidę apyvaras. Nors berods niekas dabar vyžu nenešioja (o tai buvo labai patogus apavas žiemai), bet vis atsiranda žmonių su palaidomis apyvaromis, ypač kai kalba apie dabartinę Lietuvą.

Vincas Trumpa
Santa Monica, CA

kurias jūs išėmėte iš IRA ir panašių pensijų fondų. Visų aukščiau minėtų formų bendrą sumą pavadinsim suma A.

Antras dalykas, kurį reikia nustatyti, tai ar jūsų socialinio draudimo suma yra apmokestinama. Šią sumą jūs dažniausiai galite gauti iš formos SSA-1099. Daugelis pensininkų neturi municipalinių taupymo ląstų ar kitų investicijų, kurios turėtų įtakos, apskaičiuojant, ar jūsų socialinio draudimo suma yra apmokestinama. Jeigu jūs vienas tų pensininkų ir jūsų SSA-1099 suma mažesnė už 25,000 dol. viengungiu arba 32,000 dol. vyrai su žmona, jūsų tolimesnis žingsnis – grįžti prie aukščiau rastos sumos A.

Jeigu ši suma (A) mažesnė už 6,950 dol. viengungiu arba 10,900 dol. vyrai su žmona, daugeliu atvejų jums iš viso nereikia pildyti federalinių mokesčių formų.

Vidmantas Garlauskas

ISTORIKAI, PAAIŠKINKITE

Antanas Juodvalkis („Draugas“, 1994 m. vasario 2 d.) rašo: „Lietuvos kunigaikštį gadyne lietuvių kalba pilietinių teisių neturėjo, nes kunigaikštį dvaruose buvo naudojama gudų kalba“. Tai argumentas, kurį kai kurie gudų istorikai naudoja įrodymui, kad Didžioji Lietuvos Kunigaikštija iš tikrųjų buvusi gudų valstybė: jos valdovai kalbėjo gudiškai, taigi, jie buvę ne lietuviai, bet gudai.

Argi tikrai Vytautas su savo tėvu Kęstučiu kalbėjo gudiškai? Iki šiol aš maniau, kad lietuviai kunigaikščiai tarp savęs kalbėjo lietuviškai ir tik susirašinėjimui su Rytų Europos pavaldiniais naudojo ne gudų, bet senąją slavoninę kalbą, kuri yra gimininga ne tik gudų, bet ir rusų, lenkų bei ukrainiečių kalboms. O su Vakarų Europa susirašinėjo lotynų kalba (pvz., Gedimino laiškas popiežiui). Ar mano galvojimas klaidingas? Būtų gerai, kad tuo klausimu pasisakytų mūsų istorikai bei kalbininkai. Pavyzdžiui, ar daug slavoninė kalba skiriasi nuo gudų kalbos?

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH

REIKIA IŠTIRTI

Vasario 13 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Indrė Tiju-nienė, „Saulutės“ Lietuvos našlaičių globos būrelio pirminkė, mėnesį praleidusi Lietuvoje, padarė viešą pranešimą, papasakodama savo išspūdžius iš kelionės. „Saulutės“ vardu ji lankė našlaitynus. Paklausta, ar našlaičiai gauna visas labdaros siuntas, ji atsakė, kad tikrai nežinanti.

Mano nuomone, sužinoti turėjo būti pagrindinis kelionės tikslas. Jeigu siuntų negauna, tai reikia pakeisti gavėją ir duoti tiems, kurie teisingai labdarą išdalina našlaičiams. Nejaugi to nežino nei Gražina Landsbergienė, nei pats valstybės galva – prezidentas, su kuriais Indrė turėjo susitikimus? Išėjimoje ir taip sklidina gandai, kad labdaros siuntomis pasinaudoja ne tie, kuriems jos skirtos, todėl šį dalyką reikia iširti ir su-tvarkyti, kad neliktų abejonių.

Leonidas Ragas
Ithasca, IL

KADA NUSTOSI MUŠTI SAVO ŽMONĄ?

Rusijos užsienio reikalų ministro Kozyrevui padarius pareiškimą, kad Rusija gins Baltijos valstybėse skriaudžiamų rusakalbių interesus, išryškėja Rusijos imperializmo klasta, kuri primena klasikinį žmonos mušimo reikalą. Kad mušti, tai aišku. Bet kada nustosi?

Valentinas Ardyžius – „Prie Europos durų, bet ne elgetos“ „Lietuvos aido“ (1994.01.15) pagavo tikrą perspektyvą: „Rusijai, dar komunistinei, reikia baigti perestroiką ir gauti visus imanonus dolerius iš Vakarų (pasak Lenino, tegul kapitalistai mums nuperka virvę, kuria mes juos (pakarsime) „Rusija gina rusakalbių interesus artimajame užsienyje!“ Vakarų politikai nešventu

nuolaidumu pašventina Rusijos pretekstus brutaliai kištis į kitų tautų gyvenimą ir kėsintis į jų gyvybę. Gal ne taip jau sunku suvokti, kad „rusakalbiai“ nėra nei tauta, nei tautinė mažuma, o tik kolonizacijos ir nutautinimo produktas, penktoji kolona. Ji suformuota nežmoniškais prievartos, priespaudos ir genocido metodais, ir kas pripažintų tą produktą, tai įteisintų ir jo kilmę“.

Čia tikroji perspektyva. Mes, užsienio lietuviai, paskutiniu metu apsvylę ir nežina, kur dabar mūsų reikia, kur dabar galime būti Lietuvai naudingi, kur dabar turėtume sukaupti savo organizuotą energiją; ar per Bendruomenę, ar per Altą su jungtinę Baltų grupę, ar per privačius kontaktus ir per spaudą. Apginkime tikrąją perspektyvą: ne žmona mušama, ne rusakalbiai skriaudžiami, tai Rusijos vadovaujamo genocido pasekmės. Mes turime visom jėgom, visom priemonėmis skelbti rusų ir sovietų padarytą genocidą. Turime skelbti, kad Rusija, kaip sovietijos paveldėtoja turi sumokėti reparacijas taip pat, kaip vokiečiai sumokėjo žydams ir kitiem nukentėjusiems. Pereikime į ofensyvą.

Linus Kojelis JAV – Baltijos fondo prezidentas („Draugas“ 1994.02.03) savo straipsnyje „Baltijos valstybių ateitis“ taikliai aiškina: „Šiuo metu norima įtvirtinti naują „conventional wisdom“ būtent, kad pasaulio jėgų balanse Rusija taps ne tik formaliai Sovietų sąjungos teisių paveldėtoja, bet iš esmės vadovaus Rytų Europos transformacijai ir lems jos likimą“. Todėl budėkime ir veikime, kad taip nepasidarytų.

Julius Jodelė
Hermosa Beach, CA

ŠAUNUS JAUNUOLIS

Malonu stebėti šią žiemą Norvegijoje vykstančią olimpiadą, tačiau dar įspūdingiau, kai matai jaunuolį (Tommy Moe), prieš nusileidžiant slidėmis nuo kalno, padarant kryžiaus ženklą ant krūtinės. Kiti jo varžovai prieš nusileisdami laukiniškai susukdavo, gal tuo save padrasindami. T. Moe laimėjo auksinį medalį ir tapo geriausiu pasaulio slidininku!

Genė Valantinienė
Cicero, IL

DĖL SKAITYTOJŲ LAIŠKŲ SKYRIAUS

Pasitaiko, kad laiško rašytojai sudrumsčia mūsų stovintį ar ramiai tekančią „vandenį“. O kodėl jo nesudrumstė? Tas mūsų gyvenime įneša naujovių ir duoda kitokių idėjų. Tačiau pasitaiko laiško, kurie indifrentiškai visokiems įvykiams ar pasisakymams – jiems lietuvių gyvenimo aprašomi įvykiai vis ne prie širdies.

Nemėgstama pasisakymų „prieš plauką“ arba liniją, kuri nesutinka su autoriaus nuomone. O, mano nuomone, tai yra šabloniškas ir niekuo nepagrįstas galvojimas. Straipsnio autorius laikraštyje turi teisę pasiaiškinti dėl metamų kaltinimų. Jeigu padarome klaidą, tai kodėl gi nepripažinti?

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. vasario mėn. 18 d.

5

Malonu pastebėti kai kurių skaitytojų laiškus, kurie yra malonūs ne tik skaityti, bet naudingi ir galima pasinaudoti jų patarimais. Reikia juk rašyti o tik kolonizacijos ir nutautinimo produktas, penktoji kolona. Ji suformuota nežmoniškais prievartos, priespaudos ir genocido metodais, ir kas pripažintų tą produktą, tai įteisintų ir jo kilmę“.

Čia tikroji perspektyva. Mes, užsienio lietuviai, paskutiniu metu apsvylę ir nežina, kur dabar mūsų reikia, kur dabar galime būti Lietuvai naudingi, kur dabar turėtume sukaupti savo organizuotą energiją; ar per Bendruomenę, ar per Altą su jungtinę Baltų grupę, ar per privačius kontaktus ir per spaudą. Apginkime tikrąją perspektyvą: ne žmona mušama, ne rusakalbiai skriaudžiami, tai Rusijos vadovaujamo genocido pasekmės. Mes turime visom jėgom, visom priemonėmis skelbti rusų ir sovietų padarytą genocidą. Turime skelbti, kad Rusija, kaip sovietijos paveldėtoja turi sumokėti reparacijas taip pat, kaip vokiečiai sumokėjo žydams ir kitiem nukentėjusiems. Pereikime į ofensyvą.

Linus Kojelis JAV – Baltijos fondo prezidentas („Draugas“ 1994.02.03) savo straipsnyje „Baltijos valstybių ateitis“ taikliai aiškina: „Šiuo metu norima įtvirtinti naują „conventional wisdom“ būtent, kad pasaulio jėgų balanse Rusija taps ne tik formaliai Sovietų sąjungos teisių paveldėtoja, bet iš esmės vadovaus Rytų Europos transformacijai ir lems jos likimą“. Todėl budėkime ir veikime, kad taip nepasidarytų.

Julius Jodelė
Hermosa Beach, CA

KIPŠO OBUOLIAI

Diskutuojant ir teisinant amb. Eidintą, išleidžiama specifiniai dalykai, kai jam primetama veikla komunistų partijoje, ne kaip paprasto nario, o kaip aktyvisto, naudojant net privilegijuotą kelionę į Ameriką, puolant komunistiniu žargonu ir kaltinant išėjusius nebūtais dalykais. Iš jo dar negirdėti komunistinės veiklos paneigimo ar pasiaiškinimų. Tyla viešpatauja iš visų buvusių aktyvistų darbuotojų. Jei kas prakalbą, tai pasiteisinimai arba pateisinimai – nors prie žaidos lipdyk.

Jonas Šalna
Juno Beach, FL

Mūsų klasės auklėtojai, mylimai ir gerbiamai

A.†A. ALINAI SKRUPSKELIENEI

mirus, dukroms dr. VIKTORIJAI ir ENATAI, sūnui prof. KĘSTUČIUI, sesutei dr. JONEI MEŠKAUSKIENEI ir visiems artimiesiems reiškiamė nuosirdžią užuojautą.

„Aušros“ Mergaičių Gimnazijos
dešimtos laidos „A“ klasė.

Didžiajam patriotui, Nepriklausomybės kovų savatoriui ir Laisvės kovų vadovui

plk. prof. dr. JUOZUI VĖBRAI

žemišką kelionę užbaigus, žmoną GENOVAITĘ, dukras VAIVĄ ir SILVIJĄ, sūnus ARISTIDĄ ir EVALDĄ su šeimomis ir kitus gimines bei artimuosius nuosirdžią užjaučiame.

Vanda ir Antanas Gruzdžiai
Stasė ir Vytautas Paulioniai
Stasė ir Kazimieras Urbšaičiai
Elena ir Kazimieras Vilniškiai

A.†A. ANTANUI BALIUI

mirus, žmoną dantų gyd. BRONĘ, dukteris ILONĄ LAUCIENĘ ir AURELIJĄ VAIČIULIENĘ, žentus, vaikaičius ir visus gimines bei artimuosius nuosirdžią užjaučiame.

Lietuvių Dantų Gydytojų sąjunga

Mylimam Gyvenimo Draugui, Tėvui ir Seneliui

A.†A. EDMUNDUI BINKIUI

mirus, žmonai ANASTAZIJAI, dukroms RAIMONDAI KONTRIMIENEI ir NIJOLEI KAILIENEI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Edmundas ir Aldona Drukeiniai

ANTHONY B. PETKUS • DONALD A. PETKUS •

DONALD M. PETKUS IR ŠEIMA

nuosirdžiai kviečia jus atsilankyti į jų naujos

laidotuvių įstaigos atidarymą

š.m. vasario mėn. 20 d., 12-4 val. p. p.

PETKUS LEMONT

FUNERAL HOME

12401 S. Archer Ave. at Derby Rd.

Lemont, IL 60439

708-257-6667

800-994-7600

Laima ir Algis Jurkūnai, neseniai įsijungę į Lithuanian Mercy Lift organizacijos darbą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Virgo – lotyniškai mergelė. Visą būrį mergelių galėsite ne tik pamatyti, bet ir išgirsti, atsilankę į Virgo, Vilniaus universiteto mergaičių choro, koncertą, šiandien (vasario 18 d.), 7:30 v.v. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Ši vakara – penktadienį, vasario 18 d. – 6 val. vakare Jaunimo centro vakaronėje kalbės Lietuvos ambasadorius Vašingtone, dr. Alfonsas Eidintas. Visuomenė kviečiama atvykti ir plačiau su juo susipažinti. Užtikriname, kad programa pasibaigs iki 7:30 v.v., todėl visi turės pakankamai laiko nueiti į didžiąją Jaunimo centro salę, kur vyks Virgo koncertas.

Vasario mėn. „American Libraries“ žurnalas aprašo Freedom Forum fondacijos įsteigiamas bibliotekas Rytų Europoje – Prahoje, Varšuvoje, Bulgarijoje, Bratislavoje ir Vilniuje. Bibliotekos įsteigtos žurnalistams ir žurnalistikoms studentams ir siekia išuost krašto suteikti galimybes įgyvendinti tos amerikiečių fondacijos šūkį – spaudos laisvę, išsireiškimą laisvę ir dvasios laisvę („Free Press, Free Speech, Free Spirit“). Vilniaus u-teto žurnalizmo bibliotekos vedėjas – Marius Lukošius.

Dr. V. Dubinskas globoja vieną Lietuvos našlaičių. Vis daugiau ir daugiau atsirado Amerikos lietuvių, kurie apsiima globoti Lietuvos našlaičius per „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetą.

Elena Kairienė, gyvenanti Miunchene, Vokietijoje, Vasario 16 d. proga, per Leono XIII fondą, paaugojo 1000 dol. Lietuvos krikščioniškosios demokratijos stiprinimui. E. Kairienė ir 1993 m. miręs teisininkas a.a. Juozas Kairys okupacijos metais nuolat gynė Lietuvos reikalus vokiečių ir ten išėinančių rusų ir ukrainiečių spaudoje. E. Kairienė tęsia šį gražų darbą, tikėdama, kad krikščioniškoji demokratija padės Lietuvai prisikelti iš vis dar sunkiai sleigiančio sovietinio palikimo.

x E. Kleizienė, įsipareigojo globoti vieną našlaitę Edita, Šakių rajone, Lietuvoje. Atsiuntę \$20 ir kitus pažadėjo siųsti kas mėnesį. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, našlaitės vardu, dėkoja E. Kleizienėi. (sk)

x „Saulutė“ Lietuvos našlaičių globos būrelis nuosirdžiai dėkoja už gautas aukas ir reiskia gilią užuojautą artimiesiems a.a. Onutės ir Petro Griškių atm. \$135, a.a. Aro Rimavičiaus atm. \$95, a.a. Bronislavos Rimavičienės atm. \$300, a.a. Viktoro Jasmanto atm. \$225. Ačiū! (sk)

x Algis Luneckas, turįs ilgų metų patirtį, padės jums užpildyti „income tax“ formas. Dirba šeštadieniais, Marquette Parke ir, reikalui esant, gali atvažiuoti į namus. Valandos susitarus, tel. 312-778-0800. (sk)

Vėliausioji Lithuanian Mercy Lift siunta, 61-mas talpintuvų, išplaukė į Lietuvą vasario 13 d. Detroito Lietuvos Dukterų draugija pripildė pusę šio talpintuvo. Jūratės Pečiūrienės dėka, Clinique bendrovė paaugojo daugiau kaip 6,000 naujų uniformų medicinos seselėms. Siuntoje yra medicinos žurnalų Vilniaus universitetui (Illinois universiteto dovana), St. Margaret's ligoninės, Hammond, IN, dovanoti čiuziniai ir inkubatoriai naujagimiams ir daug kitų svarbių dovanų.

Vasario 18 d. iškelia 62-ras talpintuvus iš Miami, FL. Siuntą suorganizavo S.O.S. Lithuania organizacijos pirm. Ariana Kumpienė. Siuntą sudaro įvairi patalynė ligoninėms. 63-sis talpintuvų bus išsiųstas vasario 19 d. Robert Boris – Lietuvos vyčių Aid to Lithuania – pastangomis. World Medical Relief Detroito paaugojo visą talpintuvų medikamentų, vaistų ir aparatūros.

Kaip matyti iš šių žinučių, Lithuanian Mercy Lift nuolat vykdo – ir labai sėkmingai – artimo meilės darbą Lietuvai, ypač jos labiausiai vargstančioms – ligoninėms. Be visų čia suminėtu ir nesumintu geradarių šis darbas nebūtų įmanomas, todėl Mercy Lift vadovybė ir darbuotojai yra jems labai dėkingi.

„Aleksandras Stulginskis – Lietuvos prezidentas, Gulago kalinys“, Lietuvos ambasadoriaus Vašingtone dr. Alfonso Eidinto parašyta knyga, kurią Jonas Dainauskas labai teigiamai įvertino š.m. vasario 12 d., šeštadienio „Draugo“ laidoje, yra PLB valdybos ruošiamos „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ dalis – jau antras baigtas rašyti tomas. Dabar rankraštis yra redaguojamas Vilniuje, peržiūrimas Amerikoje ir deramasi su Čikagos spaustuve dėl galimybių jį leisti Amerikoje. Taip pat ieškomas jai vertėjas į anglų kalbą. Pirmas istorijos tomas baigiamas spausdinti Vilniuje ir turi pasirodyti dar šį mėnesį. Ruošimo eigoje šiuo metu yra aštuoni (8) tomai.

Kun. Ant. Bertasius iš Šv. Kazimiero parapijos Paterson, N.J., su pnumeratos mokesčiu „Draugo“ dienraščio išlaidoms sumažinti atsiuntė 300 dol. Gerbiamam kunigui nuosirdžiai dėkojame už paramą lietuviškai katalikiškai spaudai.

x Jei reikalinga įsigyti vairavimo teisės (IL Driver's License) – kreipkitės į Ed Šumana, tel. 1-708-246-8241. (sk.)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis**, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis**, tel. 312-360-5531 ir **Paulius Kurkulis**, 312-360-5627 dirba su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103. (sk)

Alto Čikagos skyriaus rengtame Vasario Šešioliktosios minėjime vasario 12 d. Čikagos lit. mokyklos mokiniai prie žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės paminklo Jaunimo centro sodelyje.

Nuotr. J. Šidlauskas

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS ČIKAGOJE

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. vasario 16 d. ir Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 1990 m. kovo 11 d., sukaktį minėjimą surengė Alto Čikagos skyriaus valdyba vasario 12-13 d. Vasario 12 d., šeštadienį 12 val. vėliavų pakėlimas ir žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės pagerbimas prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Iškilmes pravedė Čikagos lituanistinės mokyklos vadovybė su savo mokiniais. Apeigoms vadovavo mokyto. V. Dumašius. Nepriklausomybės proga žodį tarė mokinys Kovas Norvilas. Buvo pagiedoti himnai ir padėtos vainikas. Padėkos žodį tarė Alto Čikagos skyriaus pirm. A. Repšienė.

Vytautas Šliūpas buvo pagrindinis kalbėtojas Alto Čikagos skyriaus rengtame Vasario 16-sios minėjime vasario 13 d. Marijos aukšt. mokykloje.

Nuotr. J. Šidlauskas

Sekmadienį, vasario 13 d., 10 val. ryto buvo pakeltos vėliavos Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Vėliavų pakėlimui vadovavo Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės vadovas Juozas Gurevičius. Dalyvavo ir kitos šaulių kuopos. Himnus pravedė Steve ir Stasė Rudokai. Dalyvavo nedidelis būrelis publikos.

10:30 val. ryto iškilmingose pamaldose dalyvavo visų trijų kuopų šauliai, ramovėnai ir R.L. B-nė su vėliavomis. Šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Pamaldų metu giedojo parapijos choras su solistu Vaclovu Mom-

kum, vadovaujant muzikui Antanui Linui. Prie vargonų Rikardas Sokas. Gėlių pintinę, papuoštą trispalviu kaspiniu, prie altoriaus padėjo mokinės Ada Valaitytė ir Adelė Rocyte. Šv. Mišių auką nešė Vida Sakevičiūtė ir Antanina Repšienė. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Pamaldos vyko ir kitose bažnyčiose.

Akademine minėjimo dalis vyko 2 val. p.p. Marijos Aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Dėl elektros sutrikimų minėjimo atidarymas vėluotas. Jautriu žodžiu minėjimą atidarė Alto Čikagos skyriaus pirmininkė Antanina Repšienė. Tolimesnę programą vedė Vida Sakevičiūtė, skyriaus tarybos narė. Vėliavų parodą tvarkė Don Varno postas. JAV ir Lietuvos himnus giedojo Mary Kinčius, akompanavo prof. Leonardas Šimutis. Žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės: 1918 m., 1941 m. Birželio visuotinio sukilimo, „Miško broliai“, sausio Tryliktosios, Sibirian išstremtieji ir nukankinti kalėjimuose, bei Gulagų stovyklose buvo pagerbti minutės atstojimu ir susikauptimu. Pravedė pirmininkė.

Invokaciją sukalbėjo vysk. Hansas Dumpys. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą skaitė Rytis Dumbrys. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo aktą skaitė Indrė Žukauskaitė, abu Čikagos lituanistinės mokyklos mokiniai.

Savanoriai-kūrėjai, žuvę 1918 m. Nepriklausomybės kovose ir mirę šioje apylinkėje: Vincas Avizius, Juozas Tamulis, pulk. Jonas Švedas, Kazys Mikalajūnas, Antanas Valys ir inž. Petras Steikūnas, visi buvo pagerbti minutės atstojimu. Trys savanoriai-kūrėjai tebegyvena šioje apylinkėje: Juozas Betkauskas, Feliksas Putrius ir maj. Juozas Vilutis, dalyvavo tik maj. Juozas Vilutis, kuris buvo pagerbtas, prisegant jam gėlę.

Be to, LKVS pirmininkas Ed. Vengianskas iškėlė padėkos

Mišių metu Šv. M. Mergelės Gimimo bažnyčioje vasario 13 d. aukas iš Vidos Sakevičiūtės ir Alto Čikagos skyriaus pirm. Antaninos Repšienės priima parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas.

Nuotr. J. Šidlauskas

raštus – žymenis savanoriai-kūrėjams ir asmenims už nuopelnus, stiprinant Lietuvos Nepriklausomybę, jos ginklų, taisyklų, išduotus Lietuvos Atsargos Karininkų sąjungos, 1993 m. lapkričio 23 d. Karuomenės šventės minėjimo proga.

Trumpa, bet išsamų žodį tarė gen. konsulas Vaclovas Kleiza. Gubernatoriaus Jim Edgar proklamaciją skaitė speciali gubernatoriaus asistentė Pat Michalski. Čikagos miesto mero Richard Daley proklamaciją skaitė atstovė Mary Koblis. Minėjime dalyvavo ir žodį tarė latvių ir ukrainiečių atstovai. Kalbėjo Pavertę Tautų vardu plk. Casimir Oksas. Jautriu žodį tarė 15-tos apylinkės atstovas Virgil Jones. Buvo gauti keli sveikinimai raštu: sen. Simon, ald. E. Burke, kardinolo Joseph Bernardin, Kongreso atstovo W. Lipinski.

Pagrindinę kalbą pasakė inž. Vytautas Šliūpas iš Kalifornijos. Jo paties teigimu, jis lankėsi 9 kartus Lietuvoje, todėl yra gerai susipažinęs su politine bei ekonomine padėtimi. Kaip pasisakė, jis nėra nei dešiniųjų, nei kairiųjų šalininkas. Jis yra

Alto Čikagos sk. rengtame Nepriklausomybės minėjime vasario 13 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje kalbą skyriaus pirm. A. Repšienė.

Nuotr. J. Šidlauskas

vidurio žmogus, todėl iškelė ir vienų, ir kitų daromas klaidas, ir kaip jos taisytinos. Jo kalba buvo reali, išmastyta ir visiems suprantama, todėl publikai labai patiko. Visi minėjimo dalyviai jam yra labai dėkingi už realią ir naudingą kalbą. Jeigu būtų daugiau tokių kalbų, gal nebūtų skaldymosi ir išėivijos tarpe.

Rezoliucijas skaitė dr. Vytautas Dargis. Jos buvo priimtos visų plojimu. Po pertraukos meninė programą atliko Čikagos lituanistinė mokykla, kuriai vadovauja direktorė Jūratė Dovilienė. Mokiniai pašoko tautinius šokus, padainavo, o aukšt. lituanistinės mokyklos mokiniai atliko vaidelį „Gedimino sapnas“. Programai vadovavo mokyto. Vidas Dumašius. Labai jautriai nuteikė tie mažieji, kurių buvo gana daug ir savo atlikimu žavėjo publiką. Mokytojai ir mokiniai įdėjo daug valandų, ruošiant tą gražią programą.

Po programos Alto Čikagos pirmininkė Antanina Repšienė tarė bendrą nuosirdų padėkos žodį visiems. Minėjimas baigtas, visiems giedant „Lietuva brangi“.

Minėjimas laikomas pavykusi, bet būtų buvę dar geriau, jeigu kai kurios organizacijos nebūtų kaišiojusios pagalius į šio minėjimo rengėjų ratus.

Ant. Repšienė

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Viltis“, Folkloro ir tautinių šokių žurnalas. 1994 m. kovas-balandis, nr. 6(53). Leidėjas ir redaktorius Vytautas F. Beliajus (1337 Marion St., Denver, CO 80218). Žurnalas leidžiamas nuo 1942 m., tačiau patioje pradžioje „Viltis“ nebuvo panaši į žurnalą, o susidėjo iš palaidų, mašinėlė rašytų „lai-

kų“, kurių lapai buvo paskleidžiami redaktoriaus draugams Fairhope, AL kariuomenės bazėje. Nebūta nei pavadinimo. Kaip žurnalas – ir jau su pavadinimu – „Viltis“ pradėtas spausdinti 1944 m. rugėžio mėn. Taigi šiemet žurnalas švenčia aukštinę sukaktį. Sveikiname idomų žurnalą garbingo jubilėjaus proga, o jo ištvermingąjį leideją ir redaktorių už ilgų metų kruopštų darbą.

• „Mūsų Vytis“, 1993 m. nr. 3 (222). Žurnalas pradėtas leisti 1948 m. Memmingene, Vakarų Vokietijoje. Leidžia Akademiniis Skautų Sąjūdis, redaguoja Vytautas P. Mikūnas, administratorė Dalia Ječienė, spausdina M. Morkūno spaustuve, Čikagoje. Redakcija pažymi, kad „Šis Mūsų Vytio numeris yra suaktyvinis: jam sukako 45 metai amžiaus. ... Dabar jis skaitomas ne tik Austrijose, bet ir Lietuvoje...“ Redaktoriaus sukaupęs gražų būrelį bendradarbių, kurie šiame numeryje rašo skautiškais ir visuomeniškais temomis. Sukaktyvių proga linkime „Mūsų Vytį“ ir toliau gyvuoti.

• Lietuvos Vasario 16 gimnazijos „Metraštis“, 1992/1993 mokslo metai. Paruošė Ona Šiugždienė, Marija Šmitienė, Andrius Šmitas; viršelis Alfonso Krivicko; 64 psl., iliustruotas gimnazijos mokytojų nuotraukomis ir atspindi šios unikaliąs lietuviškos mokslo institucijos už Lietuvos ribų dvasią, kasdienybę, šventes ir apskritai gyvenimą.

• Vytautas Didžpetris, „Linkuvos karmelių bažnyčia ir vienuolynas“ (istorija ir kultūra). Kraštiečių kultūros klubo „Linkava“ leidinys, Vilnius, 1993 m. Surinkta iš įvairių šaltinių istorinė ir tyrinėjamą medžiaga apie Linkuvą. Daugeliu atveju tai meta naujos šviesos į šią vietovę, kuri vis dėlto turėjo nemažą vaidmenį Lietuvos istorijoje. Autorius darba atlieka kruopščiai – pateikti dokumentai, lentelės, datos, aprašymai. Gaila, kad tokia svarbi istorinė medžiaga išsprasta į labai prastą rėmą. Esame daug kartų dejavę dėl prastai atliekamo spaudos darbo Lietuvoje ir daug kartų girdėję iš ten pasiseisimus: popieriaus, lėšų, technikos stoka..., bet verta rimtai susirūpinti. Išblukusios raidės, neįskaitomi žodžiai, neįžiūrimos nuotraukos, atsilupinėję, byrantys puslapiai iš naujos ir vertingos knygos yra nepateisinami.

• Juozas Šliavas, „Žiemgalos tyrinėjimai“. Žemė, I, Kraštiečių kultūros klubo „Linkava“ leidinys, Vilnius, 1993 m. Net bolševikmečiu buvo leidžiamos kraštotyros knygos apie įvairias Lietuvos vietas, aprašant istoriją, gyventojų kasdieninę būitį, papročius, tautosaką ir pan. Nors knygoje buvo nevengiami linkniuoti „buržuazinės priespaudą“, „klerikalizmą“ ir kitas „prieškomunistines skriaudas“ vargšams Lietuvos žmonėms, bet sukaupta etnografinė medžiaga, nekreipiant dėmesio į tuos įprastinius svačiomus, yra lobiai, kurie be šių leidinių būtų amžinai dingę.

„Žiemgalos tyrinėjimai“ yra panašaus pobūdžio, apimantis archeologiją, istoriją, žmones, papročius, tautosaką ir dar daugiau. Knyga 175 psl. (labai smulkiu šriftu), bet taip pat labai nukentėjusi nuo dabartinio spausdinimo sąlygų Lietuvoje. Reikia tikėtis, kad ateityje ši vertinga medžiaga bus išleista tinkamesne forma ir įsiriuiuos į kitų kraštotyros leidinių (jie yra išleisti gerai, kietais viršeliais, neblogame popieruje) gretas, jas praturtindama.

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui – yra lietuvių laidas ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.